

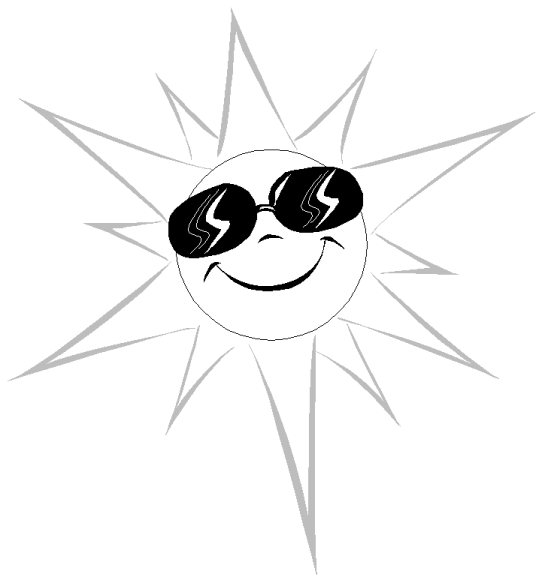
Základná škola, Krosnianska 2, Košice

Školský vzdelávací program

Školský rok: 2017/2018

**Inovovaný Školský vzdelávací program pre : 1., 2., 3., 5., 6., 7., ročník
vypracovaný v súlade so:**

- **Štátnym vzdelávacím programom - primárne vzdelávanie - 1. stupeň ZŠ schváleným MŠVVaŠ SR dňa 6. 2. 2015 pod č. 2015-5129/1758:1-10A0 pre ZŠ s platnosťou od 1. 9. 2015**
- **Štátnym vzdelávacím programom - nižšie stredné vzdelávanie - 2. stupeň ZŠ schváleným MŠVVaŠ SR dňa 6. 2. 2015 pod č. 2015-5129/5980:2-10A0 pre 2. stupeň ZŠ s platnosťou od 1. 9. 2015**

Školský vzdelávací program

Názov – motto : “Naučme sa učiť – učíme sa pre život”

Vzdelávací program

Stupeň vzdelania:

Primárne vzdelávanie – I. stupeň ZŠ - **ISCED 1**

Nižšie stredné vzdelávanie – II. stupeň ZŠ - **ISCED 2**

Dĺžka štúdia:

9 rokov

Vyučovaci jazyk:

slovenský

Študijná forma:

denná

Druh školy:

štátna

Predkladateľ:

Základná škola, Krosnianska 2, Košice

Názov školy:

Základná škola, Krosnianska 2, Košice

Adresa:

ZŠ Krosnianska 2, 040 22 Košice

IČO:

35546867

Riaditeľ školy:

Mgr. Júlia Špilárová

Koordinátor pre tvorbu ŠkVP:

Ing. Zuzana Sabolová

Ďalšie kontakty:

055/6712526

e - mail: riaditel@zskrosnianke.edu.sk

web: www.zskrosnianke.edu.sk

Zriaďovateľ:

Mesto Košice

Názov:

Magistrát mesta Košice

Adresa:

Trieda SNP 48/A, 040 11 Košice

Kontakty:

055/6419217

Platnosť dokumentu

od: 01. 09. 2017

do: 31. 08. 2018

Podpis riaditeľa:

I. Všeobecná charakteristika školy

1. Veľkosť školy

Škola je plneorganizovaná. Výučba prebieha v jednosmennej prevádzke. Vznikla 1. 8. 1980 ako druhá ZŠ na novopostavenom sídlisku Dargovských hrdinov v Košiciach. Pôvodne 18 triedna škola bola stavebnými úpravami kapacitne rozšírená na 26 učební. Súčasný počet žiakov je 572 z toho na I. stupni 285 žiakov a na II. stupni 287 žiakov. Priemerný počet žiakov na jednu triedu je 22 žiakov.

Škola má 26 tried / 13 tried ISCED 1, 13 tried ISCED 2./

Počet tried podľa ročníkov:

1. ročník – 3 triedy
2. ročník – 3 triedy
3. ročník – 4 triedy
4. ročník – 3 triedy
5. ročník – 3 triedy
6. ročník – 2 triedy
7. ročník – 3 triedy
8. ročník – 3 triedy
9. ročník – 2 triedy

2. Charakteristika žiakov

Naša škola je už od školského roku 1983/1984 zameraná na rozšírené vyučovanie cudzích jazykov. Začínalo sa s výučbou ruského jazyka v treťom ročníku a výučbou anglického, resp. nemeckého jazyka v piatom ročníku. V súčasnosti vyučujeme: anglický jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk a španielsky jazyk.

Výučbu cudzieho jazyka realizujeme už od 1. ročníka. Z tohto dôvodu našu školu navštevujú nielen žiaci z nášho obvodu, ale aj žiaci z iných obvodov v rámci mesta a žiaci z príľahlých obcí.

Škola pripravuje žiakov pre život v 21. storočí.

Spádová oblasť žiakov patriacich na ZŠ Krosnianska 2 sú ulice na sídlisku Dargovských hrdinov a časti ulíc MČ Košická Nová Ves : Buzulucká, Čerešňová, Furčianska, Herlianska, Charkovská, Krosnianska 1-39, Lupkovská, Mliečna, Ortváňová, Ovrucká /okrem č. 4,6,8/, Polná, Trnková, Vínová, Zupkova.

Žiaci v 1.,2.,3.,. a 5.,6.,7., ročníku sa vzdelávajú podľa Školského vzdelávacieho programu, vypracovaného v súlade s inovovaným Štátnym vzdelávacím programom, ktorý nadobudol účinnosť dňom 1.9. 2015.

Tradične zápis do 1. ročníka na našej škole prebieha slávnostnou formou . Uskutočňuje sa v spolupráci s príslušnými materskými školami a za účasti školského psychológa z CPPaP.

Žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sú začlenení v bežných triedach, v ktorých sa vzdelávajú podľa vypracovaných IVVP za prítomnosti asistentov učiteľov a školskej psychologičky.

Naším princípom je :

- naučiť žiakov učiť sa
- učiť žiakov kriticky a tvorivo myslieť
- naučiť žiakov argumentovať
- viesť žiakov k tvorivosti
- rozvíjať u žiakov schopnosť komunikovať s rovesníkmi štátov EÚ
- odstraňovať bariéry rasovej, sociálnej a náboženskej diskriminácie
- pohotovo, rýchlo a účinne riešiť problémy v kolektíve žiakov a učiteľov

3. Charakteristika pedagogického zboru

Pedagogický zbor tvorí 40 pedagógov a 8 vychovávateľiek ŠKD, ktorí spĺňajú pedagogickú a odbornú spôsobilosť a svoju prácu vykonávajú zodpovedne a na vysokej profesionálnej úrovni.

Mnohí učitelia si rozširujú svoje vzdelanie a zúčastňujú sa jednorazového a priebežného vzdelávania v mnohých vzdelávacích inštitúciách a aj vzdelávania organizovaného školským úradom.

Pedagógovia si zvyšujú kvalifikáciu absolvovaním ďalšieho vzdelávania. V škole pracuje výchovný poradca, ktorý sa venuje žiakom so ŠVVP a pôsobí ako poradca pri výbere strednej školy. Problémy žiakov so ŠVVP rieši školský psychológ. Škola má 1 asistenta učiteľa, ktorý je pri žiakovi v 4. ročníku.

Učitelia pracujú aj ako koordinátori Univerzálnej prevencie, Environmentálnej výchovy, Ľudských práv, Finančnej gramotnosti, Globálneho vzdelávania, Bezpečne na internete, Zdravej školy a koordinátorov čitateľskej gramotnosti.

Ďalej učitelia spolupracujú s VŠ – PF UPJŠ ako cviční učitelia, s CVČ Domino, kde sú členmi OK a KK predmetových olympiád. Spolupracujeme s Miestnym úradom MČ Dargovských hrdinov a MČ Košická Nová Ves, Mestskou políciou, U. S. STEEL Košice, pobočkami MKM, PZ SR a Colnou správou SR, HaZZ, FNŠP, Štátnymi lesmi, CPPPaP, ŠCPPaP, KOSIT Košice, tanečnou školou METEOR pobočkou Červeného kríža.

Na odbornej úrovni sú zriadené predmetové komisie:

• MZ 1. – 2.	Mgr. V. Sotáková
• MZ 3. – 4.	Mgr. H. Černíková
• PK MAT, FYZ	Mgr. E. Hubová

• PK SJL, DEJ, RGV	PhDr.. Smerigová
• PK CUJ	Mgr. Z. Jakubčáková
• PK BIO, CHE, TBR	Mgr. C. Mišľanová
• PK TSV, VYV, HUV, VUM	Mgr. H. Tulipánová
• PK OBN, ETV, NBV	Mgr. J. Krupárová
• PK ŠKD	Mgr. A. Slezáková
• PK INF	RNDr.L.Havírová/ Ing.V.Tutková/ Mgr.J. Jalčová
• PK GEG, THD	Mgr. V. Hubová

4. Organizácia prijímacieho konania

Do tried 1. ročníka prijímame žiakov podľa pokynov zriaďovateľa. Prednostne prijímame žiakov z obvodu školy určeného VZN MZ MMK. Do všetkých ročníkov prijímame aj žiakov z iných obvodov na základe žiadosti rodičov a organizačných možností školy.

Dlhodobo sa stretávame s veľkým záujmom o štúdium na našej škole. Z kapacitných dôvodov nevieme umiestniť všetkých žiakov, ktorí sa zapíšu na našu školu.

Tradične zápis do 1. ročníka na našej škole prebieha slávnostnou formou . Uskutočňuje sa v spolupráci s príslušnými materskými školami a za účasti školského psychológa z CPPPaP.

Žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sú začlenení v triedach na základe pedagogicko-psychologického vyšetrenia a súhlasu rodičov.

5. Dlhodobé projekty

Naša škola je zapojená do viacerých projektov:

Cesta, EKOPAKY, Detský čin, PEER skupiny, Škola podporujúca zdravie, Podpora výučby ŠPJ v ZŠ, Škola bez alkoholu, drog a cigariet, The school theatre, Bezpečná škola, projekt Záložka, Zvyšovanie kvality vzdelávania v ZŠ a SŠ s využitím elektronického testovania, Aktivizujúce metódy vo výchove, Národný projekt – Komplexný poradenský systém prevencie a ovplyvňovanie patologických javov v školskom prostredí, Nové trendy – vzdelávanie ANJ v ZŠ, Educate Slovakia, Inovácia vzdelávacieho programu košických ZŠ, SME v škole – osobnostný a sociálny rozvoj, SME – etická výchova, Moja prvá škola, Infovek 2 – rozvoj informatizácie regionálneho školstva, Stroj na jednotky, Vodné pólo nás baví, IT Academy, Mesto Košice deťom, Experimentovanie po nemecky.

Spolupracujeme s našimi a zahraničnými školami a organizáciami, organizujeme jazykovo-poznávacie pobyty žiakov a učiteľov, stretnutia a akcie s významnými osobnosťami kultúrneho a spoločenského života. Realizujeme mnohé projekty a programy rôzneho zamerania a charakteru.

6. Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

Spoluprácu s rodičmi realizujeme prostredníctvom rodičovských združení, Rady školy a osobných stretnutí. Organizujeme spoločné aktivity, činnosti a podujatia.

Rodičia sponzorsky prispievajú na školy v prírode, lyžiarsky výcvik a kancelárske potreby, IKT /venovali škole zánovný nábytok, žalúzie, nákup farieb, koberce/. Rovnako aj mnohé spolupracujúce inštitúcie škole darovali funkčnú výpočtovú techniku.

Rada rodičov, rodičia

- ✓ sú informovaní o priebehu vzdelávania žiakov
- ✓ majú možnosť sledovať priebežné výchovno-vzdelávacie výsledky prostredníctvom IZK
- ✓ sú informovaní o aktuálnom dianí na škole, o pripravovaných akciách prostredníctvom webovej stránky školy alebo priamo e-mailom
- ✓ možnosť konzultácií
- ✓ možnosť zúčastniť sa vyučovacieho procesu
- ✓ škola je otvorená všetkým pripomienkam a podnetom zo strany rodičovskej verejnosti
- ✓ spolupráca s rodičmi na školskom vzdelávacom programe
- ✓ triedne aktivity rodičovského združenia sa konajú 5 x ročne

Rada školy

- ✓ 11-členná: 4 volení zástupcovia rodičov, 2 zástupcovia (volení) zamestnancov školy, 1 volený zástupca nepedagogických zamestnancov, 4 zástupcovia (delegovaní) zriaďovateľa
- ✓ práca sa riadi Štatútom rady školy, harmonogramom a plánom svojej činnosti
- ✓ vyjadruje sa k činnosti, organizácii a dokumentom školy

Materské školy

- ✓ Škola úzko spolupracuje s MŠ Poľná 1, MŠ Ovručská 14, MŠ Zupkova 37
- ✓ vzájomne otvorené hodiny
- ✓ spoločné športové súťaže, tvorivé dielne a iné aktivity
- ✓ využívajú školský areál, telocvične a naopak
- ✓ naši prváci využívajú dopravné ihriská pri MŠ

CPPPaP Zuzkin park 10

- ✓ Žiakov vyšetruje Mgr. B. Vanická
- ✓ spolupráca v oblasti práce so žiakmi so ŠVVP
- ✓ v oblasti profesijnej orientácie a v oblasti primárnej prevencie

Zriaďovateľ

- ✓ spolupráca s Mestom Košice je zabezpečovaná prostredníctvom referátu škôl, športu a mládeže oddelenia strategického rozvoja

MÚ MČ sídlisko Dargovských hrdinov

- ✓ oblasť kultúrno-spoločenská, športová

CVČ Orgovánová 5, Košice

- ✓ kultúrno - spoločenské aktivity, súťaže
- ✓ krúžková činnosť
- ✓ voľno časové aktivity žiakov

Slovenský Červený kríž

- ✓ školenia a súťaže žiakov a učiteľov

7. Priestorové a materiálno–technické podmienky školy

Škola má po stavebných úpravách 26 kmeňových tried, 9 odborných učební, /vrátane 2 telocviční/ V roku 2016 sme zriadili zrušením kabinetov 3 učebne na delené vyučovanie cudzích jazykov. V súčasnosti využívame spolu 4 odborné učebne na výučbu cudzích jazykov. Máme zriadené odborné učebne a efektívne využívame: 2 učebne informatiky s 51 počítačmi a notebookmi s prístupom na internet, odborné učebne chémie a fyziky. Využívame 7 počítačov v administratíve školy, 2 počítače pre ŠKD, 11 výučbových notebookov, 21 dataprojektorov, 12 interaktívnych tabúl a 11 notebookov slúži učiteľom, ktoré získali z úspešných projektov. Učitelia využívajú 10 kabinetov, ktoré sú odborne zamerané. Vo výchovno-vzdelávacom procese využívame cvičnú kuchynku. Zriadili sme aj spoločenskú miestnosť, v ktorej sa využíva interaktívna tabuľa a dataprojektor. V našich priestoroch máme umiestnenú pobočku Knižnice pre deti a mládež, ktorá je využívaná našimi žiakmi a deťmi z okolitých materských škôl.

Na telesnú výchovu/telesnú a športovú slúžia 2 telocvične/ veľká a malá/, 3 ihriská /futbalové, hádzanárske a volejbalové/ a atletická dráha. V školskom roku 2016/2017 naša škola získala do správy 2 telocvične po zrušenej ZŠ Charkovská 1, Košice. Futbalové ihrisko v popoludňajších hodinách bude využívané aj FK Košická Nová Ves na tréning pre mladších žiakov.

Technický stav učební, kabinetov a sociálnych zariadení je udržiavaný. V súčasnosti sa realizuje rekonštrukcia dievčenských sociálnych zariadení. Chlapčenské toalety už boli zrekonštruované. V roku 2017 sme zrekonštruovali vstupné schodisko do školy. V októbri 2017 sa plánuje výmena výdajného pultu stravy v školskej jedálni. Škola získala finančný príspevok v rámci projektu Gesto pre mesto, ktorý chceme využiť na výstavbu dreveného altánku vo vonkajšom átriu školy.

V nevyhovujúcom technickom stave je atletická dráha a futbalové ihrisko, do budúcnosti sa plánuje výstavba bežeckého oválu. Vonkajšiu fasádu budovy, okná, a gumolity v učebniach budeme riešiť v rámci finančných možností školy a zriaďovateľa.

Učebné pomôcky sú vo väčšine vyhovujúce, pravidelne v rámci finančných možností dokupujeme moderné učebné pomôcky a výukové programy.

V minulosti sme zrealizovali rekonštrukciu telocviční, šatní, prechodovej chodby ku školskému bazénu /obloženie azbestových stien sadrokartónom/, zateplenie strechy a vymaľovanie fasád telocviční.

Triedy sú vybavené novým žiackym nábytkom /žiacke lavice a stoličky, stoly a stoličky pre učiteľov/. Vymenili sme staré tabule za nové /keramické/. V šiestich triedach sme úplne vymenili gumolit, v jedenástich bola uskutočnená ich čiastočná výmena. Doplnili sme materiálne vybavenie kabinetu telesnej a športovej výchovy učebnými pomôckami. Pre vystúpenia divadelného krúžku Butterfly sme dali vyrobiť drevené pódium a inštalovali sme osvetlenie. Svojpomocne sme vymenili podlahu v zborovni za plávajúcu a vymaľovali sme ju. V záujme zvýšenia bezpečnosti našich žiakov sme zabezpečili výmenu audiovrátnikov v 4 oddeleniach ŠKD za videovrátnikov.

Počas školského roka boli vymaľované chodby školy a triedy s pomocou rodičov. Obnovili sme výzdobu chodieb.

V rámci úspešných projektov a sponzorov sme získali počítače, notebooky, interaktívnu tabuľu, fotoaparát a kameru. Rodičia prejavili záujem, formou dobrovoľnej finančnej zbierky, prispieť na štrukturovanú kabeláž v priestoroch tried a učební, kde doposiaľ absentuje internetové pripojenie. Škola zmenila providera internetu, ktorou je v súčasnosti firma SANET, ktorá ponúka rýchlejšie a kvalitnejšie pripojenie, čo má vplyv na zlepšenie kvality výchovno-vzdelávacieho procesu.

Neoddeliteľnou súčasťou školy je školský bazén, ktorý slúži školop povinnej mládeži celého sídliska Dargovských hrdinov. Realizuje sa v ňom základný plavecký výcvik žiakov 3. ročníka a výučba plávania v rámci hodín telesnej a športovej výchovy v 1. až 4. ročníku a krúžkovej činnosti. V priestoroch školskej plavárne sme vymenili dvere so zárubňami a zakúpili nové sušiče vlasov pre žiakov. Spojovacia chodba na plaváreň bola vymaľovaná a rovnako bola zrealizovaná nová výzdoba interiéru plavárne. Zo sponzorského príspevku sme zakúpili učebné pomôcky.

Škola zabezpečuje prevádzku školského klubu detí v 8 oddeleniach ŠKD. V nich sa realizuje činnosť žiakov v popoludňajších hodinách. Na základe požiadaviek rodičov poskytuje v nevyhnutných prípadoch pobyt deťom v ŠKD aj ráno od 6.00 – 7.45 hod./ 2 oddelenia rannej služby ŠKD/ a popoludní od 16.00-17.00 hod. /dlhá služba ŠKD/.

Priestorové zázemie školy dopĺňa: riaditeľňa, kancelárie ZRŠ, zborovňa, kancelária hospodárky, rozhlasová miestnosť, sklady učebníc a náradia, učiteľská knižnica, spoločenská miestnosť pre zamestnancov, školský bufet a nápojový automat.

Súčasť školy tvorí vonkajšie a vnútorné átrium, ktoré sa využíva na relaxačnú činnosť žiakov počas vyučovania a v rámci činnosti ŠKD. O zeleň v átriách sa starajú žiaci školy pod vedením učiteľov.

Počítali sme s komplexnou rekonštrukciou budovy školy z prostriedkov EÚ v rámci projektu ROP- ky podaného naším zriaďovateľom Mestom Košice, vďaka ktorému sa malo skvalitniť vyučovacie prostredie a znížiť energetická náročnosť prevádzky školy. Tento projekt však bol neúspešný. Škola v súčasnosti čaká na vyhodnotenie projektu Modernizácia odborných učebníc, do ktorého sme sa zapojili v školskom roku 2016/2017.

Rozľahlé priestory chodieb školy, ktoré sú zariadené školským nábytkom, sa využívajú aj pre školskú a mimoškolskú činnosť. Oddychové zóny chodieb sú vybavené sedacími súpravami a slúžia na oddych žiakom, učiteľom a rodičom. Kvetinová výzdoba na chodbách skultúrňuje a spríjemňuje pobyt detí v škole. Zeleň dopĺňa aj bohatá interiérová výzdoba školy.

V priestoroch školy pôsobí pobočka Knižnice pre deti mládež, ktorá okrem svojej činnosti spolupracuje s učiteľmi školy pri aktivitách počas výučby a organizuje besedy žiakov s autormi detskej literatúry.

Súčasťou školy je školská jedáleň, ktorá denne pripravuje okolo 500 jedál pre žiakov a zamestnancov školy. Vďaka chutne pripravovanej zdravej a pestrej strave podľa noriem poskytujeme so súhlasom zriaďovateľa obedy aj cudzím strávníkom.

8. Škola ako životný priestor

Našou snahou je, aby žiaci trávili pobyt v škole v útulnom, príjemnom a čistom prostredí. Triedni učitelia spolu so žiakmi sa starajú o pridelenú triedu. Za pomoci rodičov boli vymaľované triedy, dvere, okná a priestory chodieb. Vo vestibule školy máme informačné tabule, ktoré informujú o realizovaných a pripravovaných aktivitách školy. Máme zriadenú školskú galériu DÚHA, v ktorej sa prezentujú žiaci so svojimi prácami.

Rodičia majú prehľad o ponuke všetkých 29 záujmových útvarov, ktoré škola poskytuje prostredníctvom CVC DOMINO a 3 školských krúžkoch. Spolupracujeme so ŠBK GALAXY, ktorý si v pomerne krátkom čase získal priazeň a pozitívnu odozvu u našich žiakov a ich rodičov. Sponzorsky zabezpečil výmenu basketbalových košov vo veľkej telocvični. Na nástenných tabuliach prezentujeme dosiahnuté výsledky, ktoré žiaci získali v súťažiach a olympiádach.

Celková výzdoba školy je tematicky zameraná na ročné obdobia a priebežne inovovaná. V rámci humanizácie školského prostredia a priaznivej školskej klímy sme upustili od klasického zvonenia.

9. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Priestory školy sú pravidelne kontrolované aj z úrovne Pracovnej zdravotnej služby. V záveroch kontrol sa však odporúča realizovať výmenu okien školy vo väčšom rozsahu, nakoľko sú niektoré v nevyhovujúcom stave.

Pravidelne na začiatku každého školského roka, ale aj počas celého roka podľa udalosti, sú žiaci, všetci zamestnanci školy a rodičia poučení o pravidlách bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v škole.

Zamestnanci absolvujú raz za 2 roky pravidelné školenia o Bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a proti požiarom. Komisia BOZP kontroluje raz ročne podmienky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. V zmysle zákona sa vykonávajú pravidelné revízie elektrického a plynového zariadenia, bleskozvodov, telocvičného náradia a ďalších strojov a zariadení školy. Podľa výsledkov odstraňujeme zistené nedostatky.

Zabezpečujeme aktívnu ochranu detí pred sociálno-patologickými javmi, monitorujeme správanie žiakov a v prípade podozrenia z týrania, šikanovania a drogových závislostí operatívne riešime problémy v súčinnosti s rodičmi, CPPPaP, ÚPSVaR a políciou. Na zaistenie bezpečnosti žiakov škola využíva inštalovaný kamerový systém.

Vo Vnútornej poriadku školy pre žiakov sú stanovené práva a povinnosti žiakov, osobitne sú určené povinnosti žiakov v oblasti ochrany zdravia na vyučovaní a na školských akciách /VEV/.

Pre odborné učebne sú vypracované špeciálne poriadky. Žiakov pravidelne poučujeme pred prázdninami, exkurziami, školskými výletmi, cvičeniam v prírode, či pri presune mimo školy.

Na bezpečnosť žiakov počas vyučovania dozerajú učitelia podľa rozpisu dozorov na chodbách, pri školskej bráne a v školskej jedálni. Pred každou akciou, ktorá sa koná mimo školy – výlety, exkurzie, LVK, plavecký výcvik, ŠvP sú žiaci poučení o bezpečnosti a správaní sa počas cestovania a pobytu na danom mieste.

Pred uskutočnením plánovaných podujatí /školské výlety, exkurzie, lyžiarsky výcvik, ŠvP a plavecký výcvik/ sú žiaci oboznamovaní so špecifickými zásadami bezpečnosti.

II. Charakteristika školského vzdelávacieho programu

„Koľko jazykov vieš, toľkokrát si človekom“

Školský vzdelávací program je v 1., 2., 3., 5., 6., 7., ročníku vypracovaný v súlade s inovovaným Štátnym vzdelávacím programom, ktorý nadobudol účinnosť dňom 1. 9. 2015.

Od vzniku našej školy sa zameriavame na výučbu cudzích jazykov. Od roku 1980 to bol predovšetkým ruský jazyk, po spoločenských zmenách sa prioritou stali anglický a nemecký jazyk.

Ako jedna z prvých škôl v Košiciach sme začali vyučovať prvý cudzí jazyk už v 1. ročníku ZŠ. K uvedeným trom jazykom pribudli neskôr francúzsky a španielsky jazyk. V rámci prebiehajúcej školskej reformy sa profilujeme ako škola, v ktorej sú cudzie jazyky dotované zvýšeným počtom vyučovacích hodín počas týždňa. Druhý cudzí jazyk /podľa výberu/ sa u nás žiaci učia už od 6. ročníka.

Máme záujem naďalej pokračovať v tejto tradícii a našim cieľom je, aby absolvent našej školy ovládal 2 cudzie jazyky na úrovni A2 /ANJ/ a ostatné cudzie jazyky na úrovni A1. Plánujeme rozšíriť ponuku cudzích jazykov o ďalšie svetové jazyky.

Od 1.9.2015 pôsobí v našej škole elokované pracovisko JŠ Užhorodská 8 v Košiciach. Vyučujeme jazyky: anglický, španielsky a čínsky. Výučbu anglického a španielskeho jazyka realizujú kvalifikovaní zamestnanci našej školy. Záujem o výučbu je predovšetkým zo strany žiakov našej školy, ale o štúdium prejavujú záujem aj žiaci iných škôl.

V rámci výchovno-vzdelávacieho procesu rozvíjame komunikačné schopnosti žiakov, pestujeme ich kultivovaný ústny a písomný prejav, oboznamujeme ich s najnovšími technológiami v oblasti IKT, rozvíjame u žiakov sociálne, kultúrne, občianske a podnikateľské kompetencie. Vedíme našich absolventov k celoživotnému učeniu sa a systematickému získavaniu poznatkov, vedomostí a schopností.

Multikultúrny svet si vyžaduje mladých ľudí, ktorí sa dokážu občiansky začleniť a profesionálne uplatniť v ktorejkoľvek spoločnosti. Ako členský štát EÚ máme záujem pripraviť kreatívnych, mysliacich, samostatných, tvorivých a všestranne rozvinutých absolventov s demokratickými a humanistickými hodnotami.

1. Pedagogický princíp školy

1.1 Ciele výchovy a vzdelávania:

Všeobecné ciele výchovy a vzdelávania predstavujú spoločný základ pre konkretizované predmetové ciele a špecifické ciele prierezových tém, ktoré sa majú výchovou a vzdelávaním naplniť.

a/ primárne vzdelávanie

- vytvárať u žiakov základy gramotností prostredníctvom rozvíjania kľúčových kompetencií;
- poskytovať každému žiakovi mnohostranné možnosti na vlastné objavovanie a skúmanie najbližšieho sociálneho, prírodného a kultúrneho prostredia;
- viesť žiakov k poznávaniu a postupnému využívaniu svojich individuálnych predpokladov a efektívnych spôsobov vlastného učenia sa;
- rozvíjať kognitívne schopnosti žiakov aktívnym riešením problémov samostatne aj v skupinách a vytvoriť tak u nich základy pre tvorivé a kritické myslenie;
- rozvíjať sociálne kompetencie a podporovať prosociálne správanie žiakov;
- viesť žiakov k zodpovednému aktívnemu prístupu k ochrane a upevňovaniu svojho zdravia;
- viesť žiakov k uplatňovaniu svojich práv, plneniu svojich povinností a rešpektovaniu práv iných ľudí.

b/ nižšie stredné vzdelávanie

- rozvíjať u žiakov funkčnú gramotnosť a kritické myslenie;
- umožňovať každému žiakovi v rámci výučby nadobúdanie kompetencií vlastnou činnosťou a aktivitami zameranými aj na objavovanie a vytváranie nových významov;
- motivovať žiakov k zodpovednosti a záujmu o vlastné vzdelávacie výsledky prostredníctvom ich aktívneho zapojenia do procesu vzdelávania;
- viesť žiakov k využívaniu efektívnych stratégií učenia sa (učiť sa učiť);
- poskytovať každému žiakovi príležitosť objaviť a rozvinúť svoje schopnosti v súlade s reálnymi možnosťami, aby tak získal podklad pre optimálne rozhodnutie o svojom ďalšom vzdelávaní;
- sprostredkovať dostatok príležitostí na osobnostný rozvoj každého žiaka;
- rozvíjať u žiakov sociálne kompetencie s dôrazom na kultivovanú komunikáciu a spoluprácu;
- viesť žiakov k uplatňovaniu svojich práv, plneniu svojich povinností a rešpektovaniu práv iných ľudí

1.2 Zameranie školy

Sme školou s dlhoročnou tradíciou rozšírenej výučby cudzích jazykov. Každoročne naši žiaci dosahujú výborné výchovno-vzdelávacie výsledky. Všetci naši absolventi úspešne pokračujú v štúdiu na gymnáziách a stredných odborných školách.

Naši žiaci získavajú veľmi dobré umiestnenia v predmetových olympiádach. V školskom roku 2016/2017 dosiahli vynikajúce umiestnenia – počty dosiahnutých 1. miest v kolách: **okresné – 10, krajské – 4, celoslovenské – 3**. V tomto roku tiež škola získala **10. miesto v hodnotení Aktívna škola**.

Testovania NÚCEM 5. a 9. ročníka - naši žiaci pravidelne dosahujú výsledky, ktoré sú nad celoslovenským priemerom. V minulom školskom roku sme dosiahli mimoriadne dobré výsledky.

Testovanie 9: v predmete matematika sme + 13,1% oproti národnému priemeru v SR, v predmete slovenský jazyk +10,8% oproti národnému priemeru v SR. Okres Košice III sa umiestnil na 1. mieste v celoslovenskom meradle v oboch predmetoch. V rámci okresu naša škola dosiahla 2. miesto v oboch sledovaných predmetoch.

Testovanie 5: v porovnaní škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Košice / 34 zapojených škôl/: Slovenský jazyk + 4,9 % nad celoslovenským priemerom Matematika + 2,2 % nad celoslovenským priemerom.

Komparo 4., 8. a 9. ročník – výsledkami ôsmakov v slovenskom jazyku a fyzike sa naša škola zaradila medzi 25% najúspešnejších škôl. Výsledkami deviatakov v slovenskom jazyku a matematike sa naša škola rovnako zaradila medzi 25% najúspešnejších škôl.

Ako jedna zo sídliskových škôl môžeme sa tešiť záujmu zo strany rodičov umiestniť dieťa do našej školy aj napriek demografickému poklesu. Súvisí to s kvalitnou prácou nášho pedagogického zboru, dobrými vzdelávacími výsledkami, ktoré naši žiaci zúročujú pri ďalšom štúdiu na stredných školách. Našou prioritou je pripraviť žiaka tak, aby mal potrebné vedomosti a zručnosti, ktoré by vedel správne použiť pri ďalšom štúdiu na strednej škole. Chceme vychovať človeka vytrvalého, tvorivého, schopného pracovať a komunikovať v tíme a prezentovať svoju prácu na verejnosti. Žiakom vštepujeme lásku k svojej vlasti, vedíme ich k hlbšiemu poznaniu kultúry a histórie. Všetky tieto hodnoty žiaci získavajú nielen v priebehu výchovno-vzdelávacieho procesu, ale aj v rámci záujmovej činnosti vo svojom voľnom čase.

Žiaci našej školy získajú absolvovaním 4. ročníka **primárne vzdelanie** a ukončením 9. ročníka získajú **nižšie stredné vzdelanie**.

2. Stupne vzdelania

2.1 Primárne vzdelávanie

Program primárneho vzdelávania (1. stupňa základnej školy) má zabezpečiť hladký prechod z predškolského vzdelávania a z rodinnej starostlivosti na školské vzdelávanie prostredníctvom stimulovania poznávacej zvedavosti detí, vychádzajúcej z ich osobného poznania.

Východiskom sú aktuálne skúsenosti žiaka, vedomosti, pojmy a záujmy, ktoré sú rozvíjané podľa jeho reálnych možností tak, aby sa dosiahol pevný základ pre jeho budúci akademický a sociálny úspech.

Dvojúrovňovým modelom vzdelávania sa dáva priestor každej škole, aby prostredníctvom školského vzdelávacieho programu dotvorila svoj obsah vzdelávania podľa špecifických regionálnych a lokálnych podmienok a požiadaviek, ktoré vychádzajú z potrieb žiakov alebo rodičov.

Štátny vzdelávací program - primárne vzdelávanie - I. stupeň ZŠ vychádza z demokratických a humanistických hodnôt spoločnosti. Na ich základe vymedzuje vzdelávacie štandardy poskytovaného vzdelávania v cieľovej, výkonovej a obsahovej rovine, ktoré tvoria východisko k osvojovaniu a rozvíjaniu

funkčných kompetencií žiakov. Prostredníctvom vzdelávacích oblastí a prierezových tém preferuje vo výučbe medzipredmetový prístup, teda kooperáciu v rámci jednotlivých učebných predmetov v danej vzdelávacej oblasti a tiež medzi rôznymi oblasťami. Súčasne s týmto prístupom podmieňuje svoju realizáciu uplatňovaním motivačných učebných postupov a vytváraním podporujúcej sociálnej klímy v škole. Kládie dôraz na kvalitu školy, ktorá uplatňuje vonkajšie a vnútorné vyhodnocovanie (evalváciu) svojich programov, procesov a výsledkov.

Cieľom ŠVP je podporovať také kognitívne činnosti, ktoré sú vyjadrené pojmami, ako je vlastné aktívne objavovanie, hľadanie, skúmanie, pátranie, zisťovanie niečoho nového, napríklad výsledkov pokusu alebo experimentu, interpretácie či vytvárania rôznorodých verbálnych, obrazových a grafických textov, ktoré tvoria sociálny a kultúrny svet.

Vytváranie uvedených kognitívnych činností možno všeobecne zhrnúť najmä do týchto oblastí výchovy a vzdelávania:

- ✓ rozvíjať schopnosti žiakov vedieť a chcieť sa učiť;
- ✓ posilňovať sebadôveru žiakov v riešení problémov, ktoré sú spojené s učením;
- ✓ viesť žiakov k aktívnemu občianstvu;
- ✓ podieľať sa na vymedzovaní hodnôt slušného a morálneho človeka.

Primárne vzdelanie žiak získa úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre I. stupeň ZŠ, žiak s mentálnym postihnutím absolvovaním posledného ročníka ZŠ.

V tomto veku je pre deti dôležitá možnosť získať vlastnými aktivitami bohaté skúsenosti a zážitky prostredníctvom hry a učenia sa v skupine rovesníkov. Osobitne významné je aj poskytovanie možností rozvíjať si potrebu vyjadrovať sa a realizovať sa prostredníctvom slov, pohybov, piesní a obrazov, čo tvorí základ pre rozvoj gramotnosti.

Základom je priateľská a ústretová klíma, ktorá podnecuje žiakov k spontánnemu a tvorivému poznávaniu, konaniu, hodnoteniu a dorozumievaniu a podporuje celostný rozvoj ich osobnosti.

Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

2.1.1 Ciele primárneho vzdelávania

Ciele výchovy a vzdelávania predstavujú spoločný základ pre konkretizované predmetové ciele a špecifické ciele prierezových tém, ktoré sa majú vzdelávaním naplniť. Na 1. stupni sa vyvážene venuje pozornosť nielen kognitívnym a intelektuálnym aspektom vzdelávania, ale rovnocenne aj sociálnemu a emocionálnemu rozvoju žiakov.

Uvedené hľadisko sa premieta do všeobecných cieľov vzdelávania:

- vytvárať u žiakov základy gramotností prostredníctvom rozvíjania kľúčových kompetencií;
- poskytovať každému žiakovi mnohostranné možnosti na vlastné objavovanie a skúmanie najbližšieho sociálneho, prírodného a kultúrneho prostredia;

- viesť žiakov k poznávaniu a postupnému využívaniu svojich individuálnych predpokladov a efektívnych spôsobov vlastného učenia sa;
- rozvíjať kognitívne schopnosti žiakov aktívnym riešením problémov samostatne aj v skupinách a vytvoriť tak u nich základy pre tvorivé a kritické myslenie;
- rozvíjať sociálne kompetencie a podporovať prosociálne správanie žiakov;
- viesť žiakov k zodpovednému aktívnemu prístupu k ochrane a upevňovaniu svojho zdravia;
- viesť žiakov k uplatňovaniu svojich práv, plneniu svojich povinností a rešpektovaniu práv iných ľudí

2.1.2 Profil absolventa primárneho vzdelávania

Absolvent primárneho vzdelávania má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovednej, kultúrnej a mediálnej gramotnosti, ktoré sa budú postupne rozvíjať v rámci nižšieho stredného stupňa vzdelávania.

Na veku primeranej úrovni disponuje nasledujúcimi kľúčovými kompetenciami:

- pozná a uplatňuje účinné techniky učenia sa;
- vyjadruje sa súvisle písomnou aj ústnou formou, v materinskom, štátnom jazyku;
- rozumie najzákladnejším slovným spojeniam v anglickom jazyku a dokáže ich používať;
- využíva základné matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách;
- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri učení sa, pozná riziká spojené s využívaním internetu a médií;
- získa základy uplatňovania kritického myslenia pri práci s informáciami;
- dokáže aplikovať osvojené prírodovedné a spoločenskovedné poznatky vo svojej činnosti, v starostlivosti o seba a druhých;
- rozpozna v škole a vo svojom najbližšom okolí určitý problém, premýšľa o jeho príčinách a vie navrhnúť riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností;
- váži si seba i druhých, dokáže ústretovo komunikovať a spolupracovať;
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám;
- má vzťah ku kultúrno-historickému dedičstvu, ľudovým tradíciám a umeniu, s ktorými sa stretáva vo svojom živote;
- dokáže byť tolerantný, snaží sa pochopiť druhého, pozná a toleruje jeho kultúru, tradície, spôsob života;

- uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti, rešpektuje práva iných.

K rozvoju kompetencií prispieva celý vzdelávací obsah, organizačné formy a metódy výučby, podnetné sociálno-emočné prostredie školy, rôzne aktivity uskutočňované v škole, ale aj v mimovyučovacej a mimoškolskej činnosti.

Absolvent primárneho vzdelávania našej školy dosiahne **klúčové spôsobilosti**, ktoré tvoria základ pre ďalšie vzdelávania žiaka:

- **sociálne komunikačné kompetencie (spôsobilosti)**

- ✓ vyjadruje sa súvisle a výstižne písomnou aj ústnou formou adekvátnou primárnemu stupňu vzdelávania,
- ✓ dokáže určitý čas sústredene načúvať, náležite reagovať, používať vhodné argumenty a vyjadriť svoj názor,
- ✓ uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu,
- ✓ rozumie rôznym typom doteraz používaných textov a bežne používaným prejavom neverbálnej komunikácie a dokáže na ne adekvátne reagovať,
- ✓ na základnej úrovni využíva technické prostriedky medzi osobnej komunikácie,
- ✓ chápe význam rešpektovania kultúrnej rozmanitosti,
- ✓ v cudzích jazykoch je schopný na primeranej úrovni porozumieť hovorenému textu, uplatniť sa v osobnej konverzácii, ako aj tvoriť texty, týkajúce sa bežných životných situácií,

- **kompetencia (spôsobilosť) v oblasti matematického a prírodovedného myslenia**

- ✓ používa základné matematické myslenie na riešenie rôznych praktických problémov v každodenných situáciách a je schopný (na rôznych úrovniach) používať matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely)
- ✓ je pripravený ďalej si rozvíjať schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré smerujú k systematizácii poznatkov,

- **kompetencie (spôsobilosti) v oblasti informačných a komunikačných technológií**

- ✓ vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri vyučovaní a učení sa,
- ✓ ovláda základy potrebných počítačových aplikácií,
- ✓ dokáže primerane veku komunikovať pomocou elektronických médií,
- ✓ dokáže adekvátne veku aktívne vyhľadávať informácie na internete,

- ✓ vie používať rôzne vyučovacie programy,
- ✓ získal základy algoritmického myslenia,
- ✓ chápe, že je rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom,
- ✓ vie, že existujú riziká, ktoré sú spojené s využívaním internetu a IKT.

- **kompetencia (spôsobilosť) učiť sa učiť sa**

- ✓ má osvojené základy schopnosti sebareflexie pri poznávaní svojich myšlienkových postupov,
- ✓ uplatňuje základy rôznych techník učenia sa a osvojovania si poznatkov ,
- ✓ vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva vo svojom učení a v iných činnostiach,
- ✓ uvedomuje si význam vytrvalosti a iniciatívy pre svoj pokrok,

- **kompetencia (spôsobilosť)riešiť problémy**

- ✓ vníma a sleduje problémové situácie v škole a vo svojom najbližšom okolí, adekátne svojej úrovni navrhuje riešenia podľa svojich vedomostí a skúseností z danej oblasti,
- ✓ pri riešení problémov hľadá a využíva rôzne informácie, skúša viaceré možnosti riešenia problému, overuje správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikuje pri podobných alebo nových problémoch,
- ✓ pokúša sa problémy a konflikty vo vzťahoch riešiť primeraným (chápaným a spolupracujúcim) spôsobom,

- **osobné, sociálne a občianske kompetencie (spôsobilosti)**

- ✓ má základy pre smerovanie k pozitívnemu sebaobrazu a sebadôvere,
- ✓ uvedomuje si vlastné potreby a tvorivo využíva svoje možnosti,
- ✓ dokáže odhadnúť svoje silné a slabé stránky ako svoje rozvojové možnosti,
- ✓ uvedomuje si dôležitosť ochrany svojho zdravia a jeho súvislost' s vhodným a aktívnym travením voľného času
- ✓ dokáže primerane veku odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov,
- ✓ uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti,
- ✓ má osvojené základy pre efektívnu spoluprácu v skupine,
- ✓ dokáže prijímať nové nápady alebo aj sám prichádza s novými nápady a postupmi pri spoločnej práci,
- ✓ uvedomuje si význam pozitívnej sociálno-emočnej klímy v triede a svojim konaním prispieva k dobrým medziľudským vzťahom,

- **kompetencia (spôsobilosť) vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry**
  - ✓ dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých a iných vyjadrovacích prostriedkov,
  - ✓ dokáže pomenovať druhy umenia a ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky (na úrovni primárneho vzdelávania),
  - ✓ uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote,
  - ✓ cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície,
  - ✓ rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoj názor a vkusový postoj,
  - ✓ ovláda základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka,
  - ✓ pozná bežné pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
  - ✓ správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám,
  - ✓ má osvojené základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr.

2.1.3. Vzdelávacie oblasti primárneho vzdelávania

Vzdelávacie oblasti sú okruhy, do ktorých patrí problematika príbuzných vyučovacích predmetov. Zabezpečujú nadväznosť a previazanosť obsahu jednotlivých vyučovacích predmetov patriacich do konkrétnej oblasti. Umožňujú rozvíjanie medzipredmetových vzťahov.

VZDELÁVACIA OBLASŤ	PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA 1.cudzí jazyk: ANGLICKÝ JAZYK
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	PRVOUKA * PRÍRODOVEDA
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	PRVOUKA VLASTIVEDA
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA / NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA
ČLOVEK A SVET PRÁCE	PRACOVNÉ VYUČOVANIE
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

- Prvouka sa skladá z prírodovednej a spoločenskej zložky a preto je súčasťou 2 vzdelávacích oblastí : Človek a príroda a Človek a spoločnosť

Jazyk a komunikácia

Vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia tvoria učebné predmety zahrnuté do dvoch skupín **slovenský jazyk a literatúra a anglický jazyk**. Vyučovanie cudzieho jazyka /anglický jazyk/ sme zaviedli už od 1. ročníka /nový predmet/ s časovou dotáciou 2 vyučovacích hodín v 1. a 2 ročníku.

Spoločným menovateľom oblasti je jazyk, ktorý sa chápe ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka, ako nástroj myslenia a komunikácie a ako prostriedok vyjadrovania emócií. Vzdelávanie preto vedie k vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku na získavanie a odovzdávanie informácií, k zvyšovaniu jazykovej kultúry ústnych i písomných jazykových prejavov žiakov a k rozvíjaniu čitateľských kompetencií zameraných na príjem textu (čítanie, deklamácia, počúvanie), jeho analýzu a hodnotenie.

Špecifickou zložkou vyučovacieho jazyka je literatúra, ktorej základom je postupné rozvíjanie čitateľských kompetencií od úrovne naivného čitateľa k čítaniu s porozumením.

Podstatou oblasti je súhrn predmetových kompetencií, ktoré umožňujú výrazne posilniť komunikačno-zážitkový model vyučovania a naopak oslabujú tendenciu obsiahnuť školskú podobu vedných disciplín.

Matematika a práca s informáciami

Matematika na 1. stupni základnej školy rozvíja u žiakov matematické myslenie, ktoré je potrebné pri riešení rôznych problémov v každodenných situáciách, pripravuje ich na samostatné získavanie a aplikáciu poznatkov. Na veku primeranej úrovni rozvíja logické a kritické myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémových úloh (aj v spolupráci v skupine) a overovať ich v praxi. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie.

Systematické základné vzdelanie v oblasti **informatiky** a využitia jej nástrojov umožní všetkým žiakom na 1. stupni získať základy digitálnej gramotnosti. Cieľom je zoznámiť sa s používaním počítača a možnosťami jeho využitia v každodennom živote. Prostredníctvom aplikácií primeraných veku žiaci získajú základné zručnosti v používaní počítača. Využitím vhodných tém z ostatných predmetov sa zoznámia s možnosťami kreslenia, tréningu počítania, písania a ďalšími najtypickejšími druhmi aplikácií.

Človek a príroda

Vzdelávaciu oblasť Človek a príroda obsahuje problematiku vzdelávania spojenú so skúmaním prírody. V tejto oblasti žiaci dostávajú príležitosť poznávať prírodu ako systém, ktorého súčasťou sú vzájomné premeny. Na takomto poznaní je založené aj pochopenie dôležitosti prírodnej rovnováhy pre existenciu živých sústav, vrátane človeka. Prírodovedné predmety svojím činnostným a bádateľským charakterom výučby umožňujú

žiakom hlbšie porozumieť zákonitostiam prírodných procesov, a tým si uvedomovať aj užitočnosť prírodovedných poznatkov a ich aplikáciu v praktickom živote.

Cieľom vzdelávania prostredníctvom obsahu tejto oblasti je porozumieť prírodným aspektom vplyvujúcim na život človeka a vedieť vysvetliť prírodné javy vo svojom okolí, zaujímať sa o prírodu a dianie v nej, získavať informácie o prírode a jej zložkách nielen z rôznych zdrojov, ale najmä prostredníctvom vlastných pozorovaní a experimentov.

Postupné objavovanie sveta žiakmi je predmetom prírodovedy, ale aj prvouky prostredníctvom jej prírodovednej časti.

Človek a spoločnosť

Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť obsahuje problematiku spojenú s postupným utváraním predstáv o priestore (bezprostredné miesto života) a čase (ročné obdobie, historické obdobie). Žiaci sa oboznamujú so spoločenským prostredím. Všímajú si svoje okolie, ľudí, kultúru, históriu, a to všetko vo vzájomných väzbách. Vytvára sa v nich záujem o krásy prírody, aj ľudské diela v blízkom či vzdialenejšom okolí. V tomto veku sú žiaci prirodzene zvedaví, hľadajú príčiny fungovania spoločnosti. Postupné oboznamovanie sa so spoločenskými javmi sa realizuje spôsobom, ktorý u žiakov rozvíja aj procesúalnu stránku objavovania a skúmania. Dôležité je, aby žiak vnímal zmeny vo svojom okolí, pochopil ich a snažil sa ich vysvetliť.

Výučba je postavená na pozorovacích a výskumných aktivitách, ktorých cieľom je riešenie problémov na základe osobných skúseností žiakov a úrovne ich kognitívnych schopností. Vzdelávacie činnosti sú zamerané na podnecovanie zvedavosti a skúmanie javov v bezprostrednom okolí žiaka. Postupné objavovanie sveta žiakmi je predmetom nielen **vlastivedy, ale aj prvouky** (spoločenskovedná časť). Vytvorenie spoločného predmetu, spájajúceho prírodovednú a spoločenskovednú zložku, však podporuje také tematické aktivity, v ktorých sa rozvíjajú vedomosti a spôsobilosti v oboch vzdelávacích oblastiach.

Človek a hodnoty

Hlavnou úlohou tejto vzdelávacej oblasti je aktívne sa podieľať na formovaní osobnosti žiakov s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a univerzálne ľudské hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale účinne podporuje pochopenie a zvnútornenie mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade.

Obsah vzdelávacej oblasti **Človek a hodnoty** sa v primárnom vzdelávaní realizuje v povinne voliteľných vyučovacích predmetoch etická výchova alebo náboženská výchova.

Predmet **etická výchova** sa zameriava na výchovu k prosociálnosti. Zvlášť dôležité na tomto stupni vzdelávania je venovať potrebný čas rozvíjaniu sebaúcty žiakov a úcty k iným, rozvoju sociálnych zručností

orientovaných na interpersonálne vzťahy žiakov a na zvyšovanie ich odolnosti voči negatívnym sociálno-patologickým, či amorálnym vplyvom, ktoré stále viac zasahujú nižšie vekové kategórie žiakov.

Základným cieľom predmetu **náboženská výchova** je pomôcť žiakovi zodpovedne myslieť, emocionálne sa prejavovať a správať vzhľadom na osobne žité náboženstvo a vieru. Predmet napomáha rozvíjať vzťah k Bohu, reflektuje otázku významu sveta, zmyslu a hodnoty života a noriem konania človeka a dáva odpoveď na základe zjavenia a viery cirkvi. Umožňuje urobiť osobné rozhodnutia vo vzťahu k iným konfesiam a náboženstvám, podporuje pochopenie a toleranciu voči rozhodnutiam druhých. Motivuje k osobnému náboženskému životu a k zodpovednému konaniu v cirkvi a v spoločnosti.

Človek a svet práce

V primárnom vzdelávaní vzdelávacia oblasť obsahuje návrhy pracovných činností a pracovných postupov, ktorými sú žiaci vedení k získaniu základných zručností z rôznych oblastí ľudskej práce.

Do vzdelávacej oblasti patrí vyučovací predmet **pracovné vyučovanie**, ktorý sa zameriava na vytváranie praktických pracovných návykov žiakov, čím sa dopĺňa ich základné vzdelanie. Žiaci sa tak stretávajú s dôležitou zložkou nevyhnutnou pre uplatnenie sa človeka v reálnom živote a na trhu práce. Spoznávajú a využívajú technické materiály, konštruujú, spoznávajú základy stravovania a prípravy jedál, ľudové tradície a remeslá, povolania a získavajú prvé skúsenosti zo sveta práce.

Umenie a kultúra

Vzdelávacia oblasť vytvára priestor pre pochopenie významu kultúry a umenia v živote človeka a spoločnosti. Učí žiaka vnímať a chápať hodnoty umenia, kultúry a kultúrnej tradície a vyjadrovať sa rôznymi umeleckými prostriedkami vizuálneho, dramatického, hudobného umenia, písaného a hovoreného slova. Primerane veku formuje samostatné a zodpovedné postoje žiakov k súčasnej kultúrnej ponuke, rozvíja ich kritické myslenie najmä vo vzťahu k masmédiám. Prostredníctvom tematických celkov zameraných na kultúrnu tradíciu a dedičstvo sa žiak oboznamuje s kultúrnou tradíciou svojho regiónu, národa, krajiny, čím sa u neho rozvíja povedomie kultúrnej identity, ale súčasne aj interkultúrne kompetencie.

V primárnom vzdelávaní je cieľom kontinuálne rozvíjať vrodené a prirodzené predpoklady žiakov a pozitívne stimulovať sklony k hravosti a spontánnosti. Obsah vzdelávacej oblasti je realizovaný prostredníctvom vyučovacích predmetov výtvarná a hudobná výchova. **Výtvarná výchova** vedie žiaka k spoznávaniu súčasného umeleckého vyjadrovania sveta, vizuálnej kultúry a kultúrnej tradície svojho regiónu, národa a krajiny. Obsah predmetu je členený do tematických celkov, ktoré kladú dôraz na rozvoj predstavivosti a fantázie, pozorovacích a vyjadrovacích schopností a zručností pri práci s nástrojmi a materiálmi. Prostredníctvom tvorivých výtvarných činností a aktivít žiak získava príležitosti na uplatnenie fantázie a predstavivosti, a tým aj priestor pre vlastnú sebarealizáciu. **Hudobná výchova** prostredníctvom hudobných činností rozvíja základné hudobné kompetencie žiaka a usiluje sa o vytvorenie kladného vzťahu k hudbe a hudobnému umeniu.

Zdravie a pohyb

Vzdelávacia oblasť poskytuje v primárnom vzdelávaní žiakom priestor na pohybové vyjadrenie sa a osvojenie si základných pohybových zručností, využitelných v pohybových aktivitách vo voľnom čase. Oblasť sa zameriava na základné informácie súvisiace so zdravým spôsobom života, starostlivosťou o svoje zdravie a pohybovou aktivitou. Realizuje sa vyučovacím predmetom telesná a športová výchova, ktorého najdôležitejším poslaním je vytváranie vzťahu k pravidelnej pohybovej aktivite ako k nevyhnutnému základu zdravého životného štýlu.

Telesná a športová výchova využíva široké spektrum pohybových prostriedkov, ktoré prispievajú k celkovému vývinu osobnosti s akcentom na hrubú i jemnú motoriku. Prispieva k psychickému, sociálnemu a morálnemu vývinu žiakov, k formovaniu kladného vzťahu k pohybovej aktivite a plní aj významnú kompenzačnú funkciu v procese edukácie.

Prostredníctvom pohybu – pohybových cvičení, hier a súťaží pozitívne ovplyvňuje motorický vývin žiakov. Dôraz sa kladie na individuálne dispozície žiakov, ktoré by mali byť zohľadnené pri plánovaní obsahu, ako i pri hodnotení žiakov. Dôležité je motivovať žiakov k dosiahnutiu individuálnych zlepšení vo svojej pohybovej výkonnosti pri rešpektovaní vlastných individuálnych predpokladov.

2.2 Nižšie stredné vzdelávanie

Predpokladom dosiahnutia cieľov nižšieho stredného vzdelávania je zaistenie kontinuity a plynulého prechodu z primárneho na nižšie stredné vzdelávanie.

Základom nižšieho stredného vzdelávania je interdisciplinárny (medzipredmetový) prístup pri osvojovaní znalostí a spôsobilostí žiakov a rozvoj ich analytických a kritických schopností. Aktuálne znalosti žiakov a ich uplatňovanie v praxi sú východiskovým bodom pri získavaní nových znalostí a v ďalšom rozvoji kompetencií žiakov.

Nevyhnutnou súčasťou cieľov nižšieho stredného vzdelávania je vypestovať u žiakov zodpovednosť za vlastné učenie sa a poskytnúť im príležitosti objaviť a rozvinúť ich schopnosti v súlade s ich reálnymi možnosťami, aby získali základ pre vyššie stredné vzdelanie.

Nižšie stredné vzdelanie žiak získa úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre druhý stupeň základnej školy alebo úspešným absolvovaním prvého ročníka päťročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej škole, do ktorého sa prijímajú žiaci z ôsmeho ročníka základnej školy alebo úspešným absolvovaním štvrtého ročníka osemročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej škole alebo absolvovaním tretieho ročníka vzdelávacieho programu praktickej školy. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou, ktoré je podmienkou pre ďalšie vzdelávanie na vyššom stupni.

2.2.1 Ciele nižšieho stredného vzdelávania

Vo vzdelávaní na 2. stupni ZŠ je potrebné najmä:

- ✓ rozvíjať u žiakov funkčnú gramotnosť a kritické myslenie;
- ✓ umožňovať každému žiakovi v rámci výučby nadobúdať kompetencií vlastnou činnosťou a aktivitami zameranými aj na objavovanie a vytváranie nových významov;
- ✓ motivovať žiakov k zodpovednosti a záujmu o vlastné vzdelávacie výsledky prostredníctvom ich aktívneho zapojenia do procesu vzdelávania;
- ✓ viesť žiakov k využívaniu efektívnych stratégií učenia sa (učiť sa učiť);
- ✓ poskytovať každému žiakovi príležitosť objaviť a rozvinúť svoje schopnosti v súlade s reálnymi možnosťami, aby tak získal podklad pre optimálne rozhodnutie o svojom ďalšom vzdelávaní;
- ✓ sprostredkovať dostatok príležitostí na osobnostný rozvoj každého žiaka;
- ✓ rozvíjať u žiakov sociálne kompetencie s dôrazom na kultivovanú komunikáciu a spoluprácu;
- ✓ viesť žiakov k uplatňovaniu svojich práv, plneniu svojich povinností a rešpektovaniu práv iných ľudí.

2.2.2 Profil absolventa nižšieho stredného vzdelávania

Základom nižšieho stredného vzdelávania je interdisciplinárny (medzipredmetový) prístup pri osvojovaní znalostí a spôsobilostí žiakov a rozvoj ich analytických a kritických schopností. Aktuálne znalosti žiakov a ich uplatňovanie v praxi sú východiskovým bodom pri získavaní nových znalostí a v ďalšom rozvoji kompetencií žiakov.

Profil absolventa sa odvíja od kompetencií, ktoré žiak získal v procese vzdelávania a sebavzdelávania v rámci nižšieho stredného stupňa vzdelávania a iných rozvíjajúcich aktivít.

Absolvent nižšieho stredného vzdelávania disponuje nasledujúcimi základnými kompetenciami, ktoré vychádzajú zo vzdelávacích štandardov vyučovacích predmetov a špecifických cieľov prierezových tém na tomto stupni vzdelávania:

- ✓ pozná a uplatňuje efektívne techniky učenia sa a osvojovania si poznatkov;
- ✓ vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou;
- ✓ využíva cudzí jazyk na úrovni používateľa základov jazyka;
- ✓ používa matematické postupy a vedomosti pri riešení praktických problémov, je schopný aplikovať osvojené matematické modely logického a priestorového myslenia;
- ✓ používa informačné a komunikačné technológie pre potreby učenia sa a pre svoj život;
- ✓ vyhľadá a využije viaceré informácie a možnosti pri plánovaní úloh a riešení problémov s uplatnením zásad kritického myslenia;
- ✓ dokáže aplikovať osvojené poznatky a metódy prírodných vied vo svojom živote;

- ✓ uplatňuje osvojené základy pre efektívnu spoluprácu a komunikáciu v skupine;
- ✓ posúdi svoje silné a slabé stránky s ohľadom na svoje ďalšie vzdelávanie a budúce profesijné záujmy;
- ✓ chápe dôležitosť ochrany svojho zdravia a uprednostňuje základné princípy zdravého životného štýlu v každodennom živote;
- ✓ uvedomuje si význam kultúrneho dedičstva a umenia vo svojom živote a živote celej spoločnosti;
- ✓ prijíma rozmanitosť ako prirodzenú súčasť spoločnosti;
- ✓ pozná a uplatňuje svoje práva a rešpektuje práva iných;
- ✓ má predpoklady stať sa aktívnym občanom v národnom i globálnom kontexte.

Získané kompetencie žiaka menia svoju kvalitu (rozvíjajú sa) v priebehu jeho ďalšieho vzdelávania.

Nevyhnutnou súčasťou cieľov nižšieho stredného vzdelávania je vypestovať u žiakov **zodpovednosť za vlastné učenie sa** a poskytnúť im príležitosti objaviť a rozvinúť ich schopnosti v súlade s ich reálnymi možnosťami, aby získali podklad pre optimálne rozhodnutie o ďalšom - vyššom strednom vzdelávaní.

Tento vzdelávací stupeň má za úlohu pripraviť absolventa so spôsobilosťami, ktorými môže uplatniť svoje vzdelanie v pracovnom, rodinnom, osobnom a občianskom živote.

Kompetencie sa navzájom prepájajú, prelínajú a nadväzujú na spôsobilosti získané v priebehu primárneho vzdelávania:

- **kompetencia (spôsobilosť) k celoživotnému učeniu sa**

- uvedomuje si potrebu svojho autonómneho učenia sa ako prostriedku seberealizácie a osobného rozvoja,
- dokáže reflektovať proces vlastného učenia sa a myslenia pri získavaní a spracovávaní nových poznatkov a informácií a uplatňuje rôzne stratégie učenia sa,
- dokáže kriticky zhodnotiť informácie a ich zdroj, tvorivo ich spracovať a prakticky využívať,
- kriticky hodnotí svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si svoje ďalšie rozvojové možnosti,

- **sociálne komunikačné kompetencie (spôsobilosti)**

- dokáže využívať všetky dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu, má adekvátny ústny a písomný prejav zodpovedajúci situácii a účelu komunikácie,
- efektívne využíva dostupné informačno-komunikačné technológie,
- vie prezentovať sám seba a výsledky svojej práce na verejnosti, používa odborný jazyk,
- dokáže primerane komunikovať v materinskom a v dvoch cudzích jazykoch,

- chápe význam a uplatňuje formy takých komunikačných spôsobilostí, ktoré sú základom efektívnej spolupráce, založenej na vzájomnom rešpektovaní práv a povinností a na prevzatí osobnej zodpovednosti,
- **kompetencia (spôsobilosť) uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky**
  - používa matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách,
  - používa matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely, štatistika, diagramy, grafy, tabuľky),
  - používa základy prírodovednej gramotnosti, ktorá mu umožní robiť vedecky podložené úsudky, pričom vie použiť získané operačné vedomosti na úspešné riešenie problémov,
- **kompetencia (spôsobilosť) v oblasti informačných a komunikačných technológií**
  - má osvojené základné zručnosti v oblasti IKT ako predpoklad ďalšieho rozvoja,
  - používa základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou,
  - dokáže vytvoriť jednoduché tabuľky a grafy a pracovať v jednoduchom grafickom prostredí,
  - je schopný nahrávať a prehrávať zvuky a videá,
  - dokáže využívať IKT pri vzdelávaní,
- **kompetencia (spôsobilosť) riešiť problémy**
  - uplatňuje pri riešení problémov vhodné metódy založené na analyticko-kritickom a tvorivom myslení,
  - je otvorený (pri riešení problémov) získavaniu a využívaniu rôznych, aj inovatívnych postupov, formuluje argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov,
  - dokáže spoznávať pri jednotlivých riešeniach ich klady i zápory a uvedomuje si aj potrebu zvažovať úrovne ich rizika,
  - má predpoklady na konštruktívne a kooperatívne riešenie konfliktov,
- **kompetencie (spôsobilosti) občianske**
  - uvedomuje si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva, uplatňuje a ochraňuje princípy demokracie,
  - vyvážene chápe svoje osobné záujmy v spojení so záujmami širšej skupiny, resp. spoločnosti,
  - uvedomuje si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k svojim povinnostiam, prispieva k naplneniu práv iných,
  - je otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti,
  - má predpoklady zainteresovane sledovať a posudzovať udalosti a vývoj verejného života a zaujímať k nim stanoviská, aktívne podporuje udržateľnosť kvality životného prostredia,

- **kompetencie (spôsobilosti) sociálne a personálne**

- dokáže na primeranej úrovni reflektovať vlastnú identitu a budovať si vlastnú samostatnosť/nezávislosť ako člen celku,
- vie si svoje ciele a priority stanoviť v súlade so svojimi reálnymi schopnosťami, záujmami a potrebami,
- osvojil si základné postupy efektívnej spolupráce v skupine - uvedomuje si svoju zodpovednosť v tíme, kde dokáže tvorivo prispievať k dosahovaniu spoločných cieľov,
- dokáže odhadnúť a korigovať dôsledky vlastného správania a konania a uplatňovať sociálne prospešné zmeny v medziosobných vzťahoch,

- **kompetencie (spôsobilosti) pracovné**

- dokáže si stanoviť ciele s ohľadom na svoje profesijné záujmy, kriticky hodnotí svoje výsledky a aktívne pristupuje k uskutočneniu svojich cieľov,
- je flexibilný a schopný prijať a zvládať inovatívne zmeny,
- chápe princípy podnikania a zvažuje svoje predpoklady pri jeho budúcom plánovaní,
- dokáže získať a využiť informácie o vzdelávacích a pracovných príležitostiach,

- **kompetencie (spôsobilosti) smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti**

- dokáže inovovať zaužívané postupy pri riešení úloh, plánovať a riadiť nové projekty so zámerom dosiahnuť ciele, a to nielen v práci, ale aj v každodennom živote,

- **kompetencie (spôsobilosti) vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry**

- dokáže sa vyjadrovať na vyššom stupni umeleckej gramotnosti prostredníctvom vyjadrovacích prostriedkov výtvarného a hudobného umenia,
- dokáže sa orientovať v umeleckých druhoch a štýloch a používať ich hlavné vyjadrovacie prostriedky,
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote a v živote celej spoločnosti,
- cení si a rešpektuje umenie a kultúrne historické tradície,
- pozná pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
- správa sa kultúrovane, primerane okolnostiam a situáciám,
- je tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr.

Získané kompetencie žiaka menia svoju kvalitu (rozvíjajú sa) v priebehu jeho ďalšieho vzdelávania.

Nižšie stredné vzdelanie žiak získa úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre druhý stupeň základnej školy alebo úspešným

absolvovaním prvého ročníka päťročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej škole, do ktorého sa prijímajú žiaci z ôsmeho ročníka základnej školy alebo úspešným absolvovaním štvrtého ročníka osemročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej škole alebo absolvovaním tretieho ročníka vzdelávacieho programu praktickej školy. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou, ktoré je podmienkou pre ďalšie vzdelávanie na vyššom stupni.

2.2.3 Vzdelávacie oblasti nižšieho stredného vzdelávania /iŠVP /

VZDELÁVACIA OBLASŤ	PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA, 1. cudzí jazyk: ANGLICKÝ JAZYK, 2. cudzí jazyk: NEMECKÝ JAZYK/ RUSKÝ JAZYK / ŠPANIELSKY JAZYK
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA , INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	FYZIKA , CHÉMIA, BIOLÓGIA, TVORBA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA*
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	DEJEPIS , GEOGRAFIA, OBČIANSKA NÁUKA, REGIONÁLNA VÝCHOVA*
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA / NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA
ČLOVEK A SVET PRÁCE	TECHNIKA
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA, VÝTVARNÁ VÝCHOVA,
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

*nový vyučovací predmet školy

Jazyk a komunikácia

Vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia tvoria vyučovacie predmety zahrnuté do troch skupín: **slovenský jazyk a literatúra, anglický jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk, španielsky jazyk.**

Spoločným menovateľom oblasti je jazyk, ktorý sa chápe ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka, ako nástroj myslenia a komunikácie a ako prostriedok vyjadrovania emócií. Vzdelávanie preto vedie k vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku na získavanie a odovzdávanie informácií, k zvyšovaniu jazykovej kultúry ústnych i písomných jazykových prejavov žiakov a k rozvíjaniu čitateľských kompetencií zameraných na príjem textu (čítanie, deklamácia, počúvanie), jeho analýzu a hodnotenie.

Dobré zvládnutie jazykového učiva a najmä komunikačných kompetencií vytvára predpoklad na rozvinutie schopnosti úspešne sa uplatniť na trhu práce a v súkromnom živote, podporuje otvorenejší prístup

k ľuďom, umožňuje poznávať odlišnosti v spôsobe života ľuďí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytuje prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenia a tolerance a vytvára podmienky na spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch.

Špecifickou zložkou vyučovacieho jazyka a druhého jazyka je literatúra, ktorej základom je postupné rozvíjanie čitateľských kompetencií od úrovne naivného čitateľa k čítaniu s porozumením. Podstatou oblasti je súhrn predmetových kompetencií, ktoré umožňujú výrazne posilniť komunikačno-zážitkový model vyučovania, a naopak oslabujú tendenciu obsiahnuť školskú podobu vedných disciplín.

Cudzie jazyky prispievajú k pochopeniu a objavovaniu tých skutočností, ktoré presahujú oblasť skúseností sprostredkovaných štátnym jazykom. Umožňujú spoznávať odlišnosti v spôsobe života ľuďí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytujú živý jazykový základ a predpoklady pre komunikáciu žiakov v rámci EU.

Matematika a práca s informáciami

Vzdelávacia oblasť Matematika a práca s informáciami, ktorú tvoria vyučovacie predmety **matematika** a **informatika**, je v rámci nižšieho stredného vzdelávania založená predovšetkým na aktívnych činnostiach (práca s objektmi, aplikácia poznatkov v reálnych situáciách). Poskytuje vedomosti a zručnosti potrebné v praktickom živote a umožňuje tak získať matematickú gramotnosť.

Rozvíja logické a kritické myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémových úloh (aj v spolupráci v skupine) a overovať ich v praxi. Učí tvoriť hypotézy a tvrdenia podložiť argumentmi. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie. Rozvíja schopnosť žiakov používať prostriedky IKT k vyhľadávaniu, spracúvaniu a uloženiu informácií.

Človek a príroda

Vzdelávacia oblasť Človek a príroda sa prioritne zameriava na rozvíjanie prírodovednej gramotnosti, ktorá je súčasťou základného vzdelania. Hlavným cieľom vzdelávania v oblasti prírodných vied je hlbšie pochopenie prírodných procesov, k čomu sa dospeje prostredníctvom cielených žiackych činností, v ktorých dominujú bádateľské aktivity. Pre všetky prírodovedné predmety je spoločným cieľom a úlohou budovanie spôsobilostí pre vedeckú prácu, a to najmä spôsobilosti pozorovania, vnímania časových a priestorových vzťahov medzi objektmi a javmi, klasifikácie, merania a predvídania.

Dôležité je hľadanie zákonitých súvislostí medzi pozorovanými vlastnosťami prírodných objektov a javov, ktoré nás obklopujú v každodennom živote a porozumenie ich podstate, čo si vyžaduje interdisciplinárny prístup, a preto aj úzku spoluprácu medzi predmetmi **fyzika**, **chémia**, **biológia**, geografia, ale aj matematika. Škola si v rámci tejto oblasti vytvorila nový vyučovací predmet **Tvorba životného prostredia**. Okrem rozvíjania pozitívneho vzťahu k prírodným vedám sú prírodovedné poznatky interpretované aj ako neoddeliteľná a nezastupiteľná súčasť kultúry ľudstva.

Človek a spoločnosť

Vzdelávaciu oblasť Človek a spoločnosť tvoria učebné predmety **dejepis**, **geografia** s jej **humánnou zložkou** a **občianska náuka** spolu s príslušnými témami, ktoré sú prítomné aj v iných vzdelávacích oblastiach. V tejto vzdelávacej oblasti si škola vytvorila nový vyučovací predmet **Regionálna výchova**. Cieľom tejto vzdelávacej oblasti je zoznámiť žiakov s vývojom ľudskej spoločnosti, s najvýznamnejšími spoločenskými javmi a procesmi, ktoré sa premietajú do každodenného života a vnímať svet integrujúco vo vzájomnom vzťahu medzi človekom a spoločnosťou v danom geografickom priestore. Poznanie minulosti svojho národa, ako aj národov Európy a sveta, v 9. ročníku je pridaná 1 vyučovacia hodina v predmete dejepis. Žiaci poznávajú, riešia a diskutujú o témach zameraných na demokraciu, toleranciu, radikalizmus, slobodu, anarchiu, migráciu, nacizmus a vlastenectvo. Oboznamujú sa so zemepisnými charakteristikami svojej vlasti a regiónov sveta a utváranie pozitívnych občianskych postojov je predpokladom získania občianskych kompetencií, ktoré patria ku kľúčovým vo vzdelávaní. Žiaci cez poznanie najbližšieho prostredia (rodina, škola), ktorého sú súčasťou, získavajú funkčné znalosti a spôsobilosti o svojom najbližšom spoločenskom prostredí, o miestnej obci, regióne i o ostatných regiónoch Slovenska. Žiaci sú vedení k pochopeniu vlastného miesta a úlohy v spoločnosti, ako aj k tomu, aby svojimi postojmi a konaním prejavovali občiansku aktivitu, zodpovednosť k sebe, svojim blízkym a krajine, v ktorej žijú.

Vzdelávacia oblasť otvára priestor na kultivovanie individuálnych a spoločenských kompetencií. Učí vidieť veci a javy vo vzájomných súvislostiach, ponúka argumenty, inšpiruje k tvorivému riešeniu otázok a prispieva ku kritickému mysleniu žiakov. Súčasne rozvíja a upevňuje vedomie príslušnosti k európskemu civilizačnému a kultúrnemu prostrediu. Centrálnou kategóriou vzdelávacej oblasti je rozvíjanie, korigovanie a kultivovanie historického vedomia žiakov z potrieb prítomnosti, k čomu prispievajú všetky tri vyučovacie predmety, ktoré ju vytvárajú. Aj preto kľúčovú úlohu zohrávajú medzipredmetové vzťahy, ktoré treba kontinuálne metodicky aplikovať v podobe prierezových modelov vo výučbe jednotlivých predmetov.

Človek a hodnoty

Hlavnou úlohou tejto vzdelávacej oblasti je aktívne sa podieľať na formovaní osobnosti žiakov s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a univerzálne ľudské hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zároveň podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí pre život, pre vytváranie harmonických a stabilných vzťahov v rôznych sociálnych skupinách – v rodine, na pracovisku, v spoločnosti.

Obsah vzdelávacej oblasti sa realizuje v povinne voliteľných učebných predmetoch etická výchova a náboženská výchova.

Predmet **etická výchova** sa v prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Zvlášť dôležité je rozvíjať sebaúctu a úctu k iným,

interpersonálne sociálne zručnosti a zvyšovať odolnosť žiakov voči negatívnym sociálno-patologickým či amorálnym vplyvom.

Základným cieľom predmetu **náboženská výchova** je pomôcť žiakovi zodpovedne myslieť, emocionálne sa prejavovať a správať vzhľadom na osobne žité náboženstvo a vieru. Predmet napomáha rozvíjať vzťah k Bohu, reflektuje otázku významu sveta, zmyslu a hodnoty života a noriem konania človeka a dáva odpoveď na základe zjavenia a viery cirkvi. Umožňuje urobiť osobné rozhodnutia vo vzťahu k iným konfesiám a náboženstvám, podporuje pochopenie a toleranciu voči rozhodnutiam druhých. Motivuje k osobnému náboženskému životu a k zodpovednému konaniu v cirkvi a v spoločnosti.

Človek a svet práce

Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce zahŕňa návrhy širokého spektra pracovných činností a technológií, ktorými sú žiaci vedení k získaniu psychomotorických zručností a poznatkov z rôznych oblastí reálneho života a sveta práce.

Predmet **technika** je zameraný na zložitejšie pracovné činnosti a technológie, na samostatnú a tímovú prácu žiakov. Žiaci sú vedení k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach. Spoznávajú trh práce aj z hľadiska ich budúcej profesijnej orientácie. Prichádzajú do priameho kontaktu s technikou v jej rozmanitých podobách a v širších súvislostiach. Predmet poskytuje žiakom priestor a príležitosť na primeraný rozvoj ich tvorivého technického myslenia. Obsah je zameraný na budovanie vzťahu žiakov k technike, k jej bezpečnému používaniu a k bezpečnej práci s technikou. Žiaci spoznávajú reálne podmienky trhu práce, moderné stroje a zariadenia, funkciu základných bytových inštalácií. Sú vedení ku konštruovaniu a zhotovovaniu primeraných výrobkov a k poznaniu základných technických materiálov a technológií. Podľa svojich podmienok (materiálno-technických a personálno-odborných) škola môže v predmete technika vyučovať tematický celok ekonomika domácnosti, ktorý obsahuje témy: plánovanie a vedenie domácnosti, svet práce, domáce práce a údržba domácnosti, ručné práce, rodinná príprava, pestovateľské práce a chovateľstvo. Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce tak vhodne dopĺňa sústavu vzdelávacích oblastí o dôležitú zložku nevyhnutnú pre uplatnenie človeka v reálnom živote a v spoločnosti.

Dôraz sa kladie na tematický okruh **technika**. Škola je povinná odučiť z tematického okruhu technika najmenej dve tretiny z celkovej časovej dotácie vyučovacieho predmetu v každom školskom roku a najviac jednu tretinu z celkovej časovej dotácie vyučovacieho predmetu v každom školskom roku z tematického okruhu ekonomika domácnosti podľa svojich materiálno-technických a personálnych podmienok. Učebný predmet vedie žiakov k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti, prispieva k poznaniu trhu práce, vytváraniu životnej i profesijnej orientácie žiakov.

Umenie a kultúra

Obsah vzdelávacej oblasti je realizovaný prostredníctvom predmetov **výtvarná výchova a hudobná výchova**. Vzdelávacia oblasť vytvára priestor pre pochopenie významu kultúry a umenia v živote človeka a

spoločnosti. Učí žiaka vnímať a chápať hodnoty umenia, kultúry a kultúrnej tradície a vyjadrovať sa rôznymi umeleckými prostriedkami vybraných médií vizuálneho, dramatického, hudobného umenia a písaného a hovoreného slova. Primerane veku formuje samostatné a zodpovedné postoje žiakov k súčasnej kultúrnej ponuke, rozvíja kritické myslenie najmä vo vzťahu k masmédiám. Obsah vzdelávacej oblasti tak prispieva k formovaniu vizuálnej, mediálnej, sluchovej, jazykovej a pohybovej gramotnosti a tvorivosti žiaka. Prostredníctvom tematických celkov zameraných na kultúrnu tradíciu a dedičstvo sa žiak oboznamuje s kultúrnou tradíciou svojho regiónu, národa a krajiny, čím sa rozvíja vedomie kultúrnej identity. Formujú sa multikulturálne a komunikačné kompetencie. Prostredníctvom tvorivých výtvarných činností a aktivít sú pre žiakov vytvorené príležitosti na uplatnenie fantázie a predstavivosti, a tým aj priestor na jeho sebarealizáciu. V tvorivých, umeleckých alebo hudobných činnostiach majú žiaci možnosť vyjadrovať svoje predstavy, a to vyjadrovacími formami (jazykom) jednotlivých umení.

Výtvarná výchova vedie žiaka k spoznávaniu súčasného umeleckého vyjadrovania sveta, vizuálnej kultúry a kultúrnej tradície svojho regiónu, národa a krajiny. Obsah predmetov je členený do tematických celkov, ktoré kladú dôraz na rozvoj predstavivosti a fantázie, pozorovacích a vyjadrovacích schopností a zručností pri práci s vyjadrovacími prostriedkami vizuálnych umení. V tvorivom procese dochádza ku kvalitatívnej zmene, detskú spontánnosť postupne nahrádza dospelý ekvivalent – duchovná otvorenosť spojená s pribúdaním vedomej operatívnej a názorovej samostatnosti.

Hudobná výchova prostredníctvom hudobných činností rozvíja základné hudobné kompetencie žiaka a usiluje sa o vytvorenie kladného vzťahu k hudbe a hudobnému umeniu.

Zdravie a pohyb

Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb vytvára priestor pre uvedomenie si potreby celoživotnej starostlivosti o svoje zdravie, ktorej neoddeliteľnou súčasťou je pohyb. Oblasť sa zameriava na základné informácie, súvisiace so zdravým spôsobom života a pohybovou aktivitou. Realizuje sa učebným predmetom **Telesná a športová výchova**, ktorej najdôležitejším poslaním je vytváranie vzťahu k pravidelnej pohybovej aktivite ako nevyhnutného základu zdravého životného štýlu. Telesná a športová výchova spája vedomosti, návyky a zručnosti spojené so zdravím, zdravým životným štýlom, pohybovou a športovou aktivitou využiteľnými nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Žiaci si vytvoria predstavu o význame pohybovej a športovej aktivity pri upevňovaní aktívneho zdravia a spoznajú účinok vykonávaných cvičení na organizmus. Pri realizovaní obsahu telesnej a športovej výchovy je dôležité rešpektovať individuálne dispozície žiakov, ktoré by mali byť zohľadnené pri plánovaní cvičení, ako aj pri hodnotení žiakov. Významnou súčasťou je motivácia žiakov k dosiahnutiu individuálnych zlepšení vo svojej pohybovej výkonnosti pri akceptovaní ich vlastných predpokladov.

3. Pedagogické stratégie

Vyučovacie stratégie, metódy a formy práce zameriavame na splnenie našich základných cieľov, na rozvíjanie a dosiahnutie kľúčových spôsobilostí a kompetencií žiakov.

Dôraz kladieme na vhodný výber vyučovacích metód, zásad a foriem. Teoretické poznatky a znalosti sa snažíme spájať s praxou, v ktorej žiaci rozvíjajú rozmanité zručnosti a schopnosti. Našou prioritou je rozvíjať aj morálny profil absolventa školy.

Zameriavame sa **na výučbu cudzích jazykov**, preto vo vyučovacom procese máme vyššiu časovú dotáciu počtu hodín 1. a 2. cudzieho jazyka.

Škola je povinná z rámca voliteľných hodín ponúknuť žiakom 7. - 9. ročníka ako druhý cudzí jazyk jeden z jazykov: francúzsky jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk, španielsky jazyk, taliansky jazyk podľa možností školy a záujmu žiakov, a to najmenej 2 vyučovacie hodiny týždenne.

Naša škola je zameraná na výučbu cudzích jazykov, preto vyučujeme na I. stupni ZŠ anglický jazyk od 1. ročníka a na II. stupni ZŠ druhý cudzí jazyk od 6. ročníka. Voliteľný 2. cudzí jazyk sa vyučuje v skupine, ktorá má minimálne 9 žiakov. Pri zlučovaní tried je možné vytvoriť skupinu aj s nižším počtom žiakov (8 žiakov).

Naši pedagógovia sa pravidelne zúčastňujú rôznych foriem vzdelávania, na ktorých získavajú najnovšie informácie o metódach, formách a spôsoboch vyučovania. Vedú žiakov k samostatnej práci, zodpovednosti, pravidelnej príprave, zapájajú ich do projektov a učia ich vedieť sa učiť a vzdelávať sa celý život.

V rámci výchovno-vzdelávacieho procesu využívame všetky efektívne a netradičné vyučovacie **metódy práce**:

- ✓ slovné, demonštračné, praktické, problémové, reproduktívne, tvorivé, /asociačné, brainstorming./, integrované, skupinové, individuálne, motivačné, situačné, diagnostické, projektové vyučovanie, hranie rolí, dramatizáciu, samostatnú prácu, blokové vyučovanie, IKT, logické postupy / indukciu, dedukciu, analýzu a syntézu/, interakčné /výklad, prednáška, besedy, diskusia, experimentovanie, referáty, úvahy/.

Formy práce - samostatná, frontálna, individuálna, práca vo dvojiciach, práca v skupinách

Vyučovacie hodiny :

- ✓ kombinovaná vyučovacia hodina (sústreduje všetky základné zložky pedagogického procesu – opakovanie,
- ✓ skúšanie, výklad nového učiva, precvičovanie a upevnenie);
- ✓ vyučovacia hodina na osvojenie nových poznatkov;
- ✓ vyučovacia hodina orientovaná na opakovanie a precvičovanie;
- ✓ vyučovacia hodina zameraná na kontrolu a hodnotenie;
- ✓ exkurzie a vychádzky

Realizujeme vyučovanie v rôznom prostredí, pravidelne organizujeme účelové kurzy a didaktické hry, aktivity, besedy, súťaže a projekty, ktoré zefektívňujú výučbu prepojením viacerých predmetov so začlenením prierezových tém a vedú k zníženiu záťaže žiakov. Každoročne realizujeme Dni otvorených dverí pre rodičov, priateľov, učiteľov a deti predškolských zariadení. Otvorenými hodinami im umožňujeme spoznať najnovšie metódy a formy práce našich pedagógov. Osobitnú pozornosť a individuálny prístup venujeme žiakom s výchovnými potrebami a žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami /individuálne začlenení žiaci a slabo prospievajúci žiaci/.

Koordinátori Univerzálnej prevencie, Environmentálnej výchovy, Globálneho vzdelávania, Ľudských práv, Finančnej gramotnosti, Bezpečne na internete a Zdravej školy pomáhajú eliminovať nežiaduce patopsychologické prejavy žiakov.

Vytvárame dobrú pracovnú klímu medzi žiakmi, učiteľmi a rodičmi demokratickým prístupom, toleranciou, operatívnym riešením problémov, rešpektovaním osobnosti a celkovou humanizáciou výchovno-vzdelávacieho procesu.

4. Osobitosti a podmienky na výchovu a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Zabezpečenie výučby pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Žiak so špeciálnymi výchovno - vzdelávacími potrebami je žiak, pre ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Špeciálne výchovno – vzdelávacie potreby sú u žiaka diagnostikované školským zariadením výchovnej prevencie a poradenstva.

Špeciálnou výchovno – vzdelávacou potrebou je požiadavka na úpravu podmienok vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno – vzdelávacie potreby vyplývajú zo zdravotného znevýhodnenia alebo nadania alebo vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí.

Zohľadnenie potrieb zabezpečí rovnocenný prístup k vzdelávaniu, primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Najväčšie problémy už dlhodobejšie nám spôsobujú žiaci, ktorí prichádzajú z Krízového centra /spadá do obvodu našej školy/. Títo žiaci často okrem porúch učenia majú aj poruchy správania, niektorí z nich nechodia pravidelne do školy a vykazujú veľký počet neospravedlnených hodín.

Žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sú vzdelávaní v bežných triedach spolu s ostatnými žiakmi. Na základe písomného odporúčania poradenských zariadení je časť žiakov so ŠVVP individuálne začlenená. Sú vzdelávaní podľa individuálnych vzdelávacích programov, učebné osnovy a edukačné postupy sú prispôbené ich potrebám. Zákonní zástupcovia žiakov spolupracujú so školou, konzultujú prípadné problémy s odbornými a pedagogickými zamestnancami školy.

Individuálne začlenených žiakov s poruchami učenia máme na I. aj na II. stupni :

- I. stupeň – 4 žiaci
- II. stupeň – 23 žiakov

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je:

1.) žiak so zdravotným znevýhodnením

Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením sa uskutočňuje:

- 1) v špeciálnych školách pre žiakov so zdravotným znevýhodnením;
- 2) v ostatných školách:
  - ✓ v špeciálnych triedach, ktoré sa zriaďujú spravidla pre žiakov s rovnakým druhom zdravotného znevýhodnenia; časť výchovno-vzdelávacieho procesu sa môže uskutočňovať v triede spoločne s ostatnými žiakmi školy; niektoré vyučovacie predmety alebo činnosti môže žiak absolvovať mimo špeciálnej triedy;
  - ✓ v triedach alebo výchovných skupinách spolu s ostatnými žiakmi školy, ak je to potrebné, podľa individuálneho vzdelávacieho programu.

Vo všetkých organizačných formách vzdelávania je potrebné vytvárať žiakom so zdravotným znevýhodnením špecifické podmienky pre ich úspešné vzdelávanie a saturovanie ich špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb, najmä:

- ✓ zaradiť do školských vzdelávacích programov škôl, v ktorých sa vzdelávajú žiaci so zdravotným znevýhodnením špecifické predmety, ktorými možno žiakovi, vzdelávanému formou školskej integrácie, nahradiť voliteľné (disponibilné) predmety, alebo iné vyučovacie predmety, podľa odporúčania školského zariadenia výchovného poradenstva a prevencie;
- ✓ podľa druhu zdravotného znevýhodnenia a individuálnej potreby uplatňovať alternatívne formy komunikácie (posunkový jazyk, Braillovo písmo, alternatívna augmentatívna komunikácia a iné);
- ✓ umožniť rozdelenie triedy na 2 skupiny v prípade integrácie žiakov s poruchami správania;
- ✓ dať možnosť učiteľovi flexibilne prispôsobiť rozsah a štruktúru vyučovacej hodiny zohľadňujúc momentálny psychický stav, správanie a potreby žiakov, ktoré sú dôsledkom ich zdravotného znevýhodnenia;
- ✓ vypracovať individuálny vzdelávací program v prípade, že žiak nemôže vzhľadom na svoje zdravotné znevýhodnenie plniť požiadavky príslušného vzdelávacieho programu v špeciálnej škole alebo špeciálnej triede.

Základné podmienky vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením v bežných triedach (integrované vzdelávanie):

- ✓ zabezpečiť odborné personálne, materiálne, priestorové a organizačné podmienky zodpovedajúce individuálnym potrebám žiaka so zdravotným znevýhodnením a tiež systematickú spoluprácu školy so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie alebo špeciálnou školou;
- ✓ vypracovať individuálny vzdelávací program pre integrovaného žiaka, za ktorý zodpovedá triedny učiteľ v spolupráci s vyučujúcim daného predmetu, školským špeciálnym pedagógom a školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie;

- ✓ využívať disponibilné hodiny na zavedenie špecifických predmetov, príp. na individuálne alebo skupinové vyučovanie v predmetoch, v ktorých sa žiaci vzdelávajú podľa individuálneho vzdelávacieho programu;
- ✓ vyučovať za pomoci školského špeciálneho pedagóga žiakov so zdravotným znevýhodnením individuálne alebo v skupinkách na vyučovaní alebo mimo triedy, pričom obsah, formy a postup vyučovania sa konzultuje s príslušným učiteľom;
- ✓ zabezpečiť v rámci vyučovania možnosť individuálnej práce s vybranými žiakmi prostredníctvom školského špeciálneho pedagóga, liečebného pedagóga, logopéda, školského psychológa s cieľom systematickej, intenzívnej korekcie, terapie alebo reedukácie postihnutia, narušenia

Vzdelávanie žiaka so zdravotným znevýhodnením v bežnej triede:

- ✓ má zabezpečenú špeciálnopedagogickú, psychologickú a medicínsku diagnostiku,
- ✓ má vypracovaný individuálny výchovno – vzdelávací program, ktorý vypracuje výchovný poradca v spolupráci s triednym učiteľom a vyučujúcimi pedagógmi za pomoci špeciálneho pedagóga, prípadne znížený týždenný počet vyučovacích hodín,
- ✓ po roku, prípadne dvoch sa diagnostika zopakuje a individuálny - vzdelávací program buď pokračuje alebo sa zruší,
- ✓ riaditeľ školy pri výchove a vzdelávaní takéhoto žiaka zabezpečuje systematickú spoluprácu školy so školským zariadením výchovnej prevencie a poradenstva a kontroluje dodržiavanie individuálneho výchovno – vzdelávacieho programu, požiada zriaďovateľa o pridelenie asistenta učiteľa,
- ✓ ak je žiakovi potrebné prispôbiť obsah a formy vzdelávania v jednom alebo viacerých predmetoch, vypracuje vyučujúci daného predmetu v spolupráci so špeciálnym pedagógom ako súčasť individuálneho vzdelávacieho programu úpravu učebných osnov,
- ✓ využívať disponibilné hodiny na zavedenie špecifických predmetov, príp. na individuálne alebo skupinové vyučovanie v predmetoch, v ktorých sa žiaci vzdelávajú podľa individuálneho vzdelávacieho programu,
- ✓ vyučovať za pomoci školského špeciálneho pedagóga žiakov so zdravotným znevýhodnením
  - individuálne alebo v skupinkách na vyučovaní alebo mimo triedy, pričom obsah, formy a postup
  - vyučovania sa konzultuje s príslušným učiteľom
- ✓ zabezpečiť v rámci vyučovania možnosť individuálnej práce s vybranými žiakmi prostredníctvom školského špeciálneho pedagóga, liečebného pedagóga, logopéda, školského psychológa s cieľom systematickej, intenzívnej korekcie, terapie alebo reedukácie postihnutia, narušenia.

Žiaci so zdravotným znevýhodnením začlenení v základnej škole sú hodnotení podľa Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy – § 55 ods. 4 Zákona č. 245/2008 Z.z. a prílohy č. 2 k uvedenému MP.

Žiak s mentálnym postihnutím

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov s ľahkým mentálnym postihnutím /variant A/, je dosiahnuť optimálny rozvoj. Žiak sa vzdeláva v bežnej triede podľa vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím, ktorý schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

Predmety: Slovenský jazyk, Matematika a Vlastiveda sa vyučujú podľa RUP pre žiakov s ľahkým mentálnym postihnutím Variant A. Žiak má zabezpečené učebnice a pracovné listy zo špeciálnej základnej školy a na hodinách pracuje s asistentom učiteľa./súčasť vzdelávacieho programu žiaka/.

Ciele výchovy a vzdelávania

Hlavnými cieľmi primárneho vzdelávania sú rozvinuté kľúčové kompetencie (spôsobilosti), ako kombinácie vedomostí, skúseností a postojov žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia na úrovni, ktorá je pre nich osobne dosiahnuteľná.

Primárne vzdelávanie poskytuje východiskovú bázu pre postupné rozvíjanie kľúčových spôsobilostí žiakov ako základu všeobecného vzdelania prostredníctvom nasledujúcich cieľov:

- ✓ poskytnúť žiakom primerané možnosti skúmania ich najbližšieho kultúrneho a prírodného prostredia tak, aby získali záujem o poznávanie nového,
- ✓ rozvíjať cieľavedome, systematicky a v tvorivej atmosfére osobnosť žiaka v poznávacej, sociálnej, emocionálnej a morálnej oblasti,
- ✓ viesť žiakov k spoznávaniu svojich schopností, k využívaniu svojich možností, ku kompenzácii svojich obmedzení a tým k vytváraniu reálneho obrazu seba samého,
- ✓ rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť, osvojiť si základy spôsobilosti učiť sa a poznávať seba samého,
- ✓ podporovať kognitívne procesy a kompetencie žiakov kriticky a tvorivo myslieť prostredníctvom získavania vlastnej poznávacej skúsenosti a aktívnym riešením problémov,
- ✓ umožniť žiakom získať základné pracovné zručnosti a návyky, aby ich mohli využiť pri ďalšom vzdelávaní aj v občianskom živote,
- ✓ vyvážené rozvíjať u žiakov kompetencie dorozumieť sa a porozumieť si, hodnotiť (vyberať a rozhodovať) a iniciatívne konať,
- ✓ podporovať rozvoj intrapersonálnych a interpersonálnych kompetencií, najmä otvorene vstupovať do sociálnych vzťahov, naučiť sa kooperovať v skupine, kolektíve a preberať na seba primeranú zodpovednosť, rozvíjať sociálnu vnímavosť a citlivosť k spolužiakom, učiteľom, rodičom, ďalším ľuďom a k svojmu kultúrnemu a prírodnému okoliu, viesť žiakov k tolerancii, znášanlivosti, porozumeniu a k akceptovaniu iných ľudí, ich duchovno-kultúrnych hodnôt, rovnosti pohlaví a priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami, cirkvami a náboženskými spoločenstvami,

- ✓ naučiť žiakov uplatňovať svoje práva a súčasne plniť svoje povinnosti, niesť zodpovednosť za svoje zdravie, aktívne ho chrániť a upevňovať, chrániť životné prostredie

Žiak s mentálnym postihnutím je hodnotený podľa Metodického pokynu č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím - primárne vzdelávanie.

2.) žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia

Sociálne znevýhodnené (znevýhodňujúce) prostredie definujeme ako „prostredie, ktoré vzhľadom na sociálne (jazykové, kultúrne) podmienky neposkytuje dostatok primeraných podnetov pre kognitívny rozvoj dieťaťa a nepodporuje jeho efektívnu socializáciu a osobnostný rozvoj“.

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov zo SZP je znížiť alebo odstrániť potenciálne hendikepy, ktoré vyplývajú z tohto znevýhodnenia tak, aby sa vytvorili podmienky pre efektívne vzdelávanie a zabezpečil sa ich rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelaniu.

Možnosti kompenzácie znevýhodňujúceho prostredia v škole:

- ✓ prispôsobenie metód a postupov pri vzdelávaní tak, aby sa eliminovali a kompenzovali obmedzenia žiaka spôsobené znevýhodňujúcim prostredím, využívanie individuálneho prístupu;
- ✓ včasné riešenie vzdelávacích problémov, využívanie pomoci asistenta učiteľa a iné dostupné možnosti pomoci odborníkov
- ✓ motivovanie a vytváranie podmienok pre žiakov zo SZP a ich rodičov pre pravidelnú dochádzku na vyučovanie
- ✓ príprava aktivít, v ktorých môžu žiaci prejavovať a uplatniť svoje schopnosti
- ✓ -triedni učitelia a vyučujúci pedagógovia sa osobitne venujú žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia individuálnym prístupom na hodinách prípadne doučovaním, ak rodičia nie sú schopní svojmu dieťaťu pomôcť
- ✓ eliminovať a kompenzovať obmedzenia žiaka spôsobené znevýhodňujúcim prostredím
- ✓ včasné riešenie vzdelávacích problémov
- ✓ nižší počet žiakov triede.

Vzdelávanie žiakov zo SZP sa uskutočňuje v bežných triedach (spoločne s ostatnými žiakmi triedy). V prípade potreby škola môže využiť individuálny vzdelávací program pre konkrétneho žiaka (vypracovaný na jeden, viacero alebo aj všetky predmety). Tento program vypracúva triedny učiteľ v spolupráci so špeciálnym pedagógom, asistentom učiteľa, prípadne ďalšími zainteresovanými odbornými pracovníkmi podľa potreby.

3.) Žiaci s nadaním

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov s nadaním je dosiahnuť optimálny rozvoj ich nadania a pripraviť ich na tvorivé využitie tohto nadania v prospech spoločnosti. Okrem rozvoja výkonových charakteristík nadania je potrebné venovať rovnakú pozornosť aj osobnostnému rozvoju nadaných žiakov, najmä v oblasti ich emocionality a sociálnych vzťahov.

Vo všetkých organizačných formách vzdelávania postupujú nadaní žiaci, ktorí majú okrem nadania špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajúce zo zdravotného znevýhodnenia alebo sociálne znevýhodneného prostredia, podľa individuálneho vzdelávacieho programu, ktorý má okrem rozvoja nadania zabezpečiť aj kompenzáciu obmedzení žiaka. Pri jeho príprave spolupracuje triedny učiteľ s príslušným odborným zamestnancom zariadenia výchovného poradenstva a prevencie. Ak je nadaný žiak súčasne žiakom so zdravotným znevýhodnením, môže byť do jeho vzdelávania zapojený aj asistent učiteľa.

Vo všetkých organizačných formách vzdelávania je potrebné vytvárať žiakom s nadaním špecifické podmienky pre úspešné rozvíjanie ich nadania a optimalizáciu vývinu ich osobnosti, najmä:

- ✓ špecifikovať v školskom vzdelávacom programe, resp. v individuálnom vzdelávacom programe ciele vzdelávania s ohľadom na druh a stupeň rozvíjaného nadania a na potrebu všestranného osobnostného rozvoja nadaných žiakov
- ✓ zabezpečiť vzdelávanie nadaných žiakov materiálne, metodicky i personálne;
- ✓ spolupracovať so psychológom, v prípade umelecky nadaných žiakov s odborným pedagógom konkrétnej umeleckej disciplíny a športovo nadaných žiakov so športovým trénerom;
- ✓ akceptovať nadaných žiakov a rešpektovať špecifiká ich osobností a správania;
- ✓ dbať na všestranný rozvoj osobnosti nadaných žiakov, a to v oblasti pohybovej, kognitívnej, motivačnej, vôľovej, emocionálnej, sociálnej i v oblasti manuálnych zručností;
- ✓ zamestnávať žiakov zmysluplne, zadávať im stimulujúce úlohy a využívať pedagogické postupy zamerané na rozvoj samostatnosti a tvorivosti žiakov, napr. projektové vyučovanie;
- ✓ umožniť žiakom vzdelávanie pod vedením tútora alebo vzdelávanie v konkrétnom predmete pod vedením učiteľa školy vyššieho stupňa;
- ✓ akceptovať vlastné postupy žiakov, ktoré vedú k žiaducim výsledkom, aj keď sa líšia od bežne používaných;
- ✓ viesť žiakov k realistickému hodnoteniu vlastných schopností i výsledkov svojej práce;
- ✓ viesť žiakov k vzájomnej spolupráci
- ✓ pedagógovia sa osobitne venujú žiakom s nadaním pre prírodovedné, humanitné predmety alebo so športovým nadaním a využívaním netradičných metód a foriem práce
- ✓ zadávaním náročnejších a problémových úloh
- ✓ zadaním referátov, uskutočňovaním domácich pokusov a meraní
- ✓ zapájaním žiakov do súťaží a olympiád

5. Začlenenie prierezových tém

Prepájajú rôzne oblasti základného učiva, prispievajú ku komplexnosti vzdelávania žiakov a pozitívne ovplyvňujú proces utvárania a rozvíjania kľúčových kompetencií (spôsobilostí) žiakov. Vyučujú sa v rámci jednotlivých učebných predmetov alebo formou kurzov, prípadne samostatného voliteľného predmetu.

Prierezové témy sú začlenené do výchovno-vzdelávacieho procesu všetkých predmetov a sú uvedené v učebných osnovách jednotlivých predmetov.

Prierezové témy sú začlenené do predmetov podľa svojho obsahu a uvedené sú v učebných osnovách TVVP jednotlivých predmetov. Obsah vzdelávania sa utvára na základe kultúrnej tradície, ktorú spoločnosť prebrala z minulosti a inovácie, ku ktorým dospelo. Obsahom vzdelávania sú aj najnovšie poznatky, ktoré nastoľuje súčasný vedecko-technický, hospodársky, sociálny a kultúrny rozvoj spoločnosti, napríklad informačné a komunikačné technológie, ktoré každý občan potrebuje k životu, k práci, ale aj mimo práce.

Prierezové témy sa môžu realizovať ako súčasť učebného obsahu vyučovacích predmetov alebo prostredníctvom samostatných projektov, seminárov, vyučovacích blokov, kurzov a pod. Účinnosť pôsobenia prierezových tém sa zvyšuje aj mimoškolskými aktivitami, ktoré organizujeme.

5.1 Prierezové témy – primárne vzdelávanie

Prierezové témy /iŠkVP/
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA
DOPRAVNÁ VÝCHOVA – VÝCHOVA K BEZPEČNOSTI V CESTNEJ PREMÁVKE
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ
OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA
MEDIÁLNA VÝCHOVA
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA
REGIONÁLNA VÝCHOVA A ĽUDOVÁ KULTÚRA
VÝCHOVA K MANŽELSTVU A RODIČOVSTVU

Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

Zámerom **Dopravnej výchovy – výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke** je pripraviť žiakov na bezpečný pohyb v cestnej premávke – ako chodcov alebo cyklistov. Výučba sa uskutočňuje najmä v rámci predmetov prvouka a vlastiveda, v objekte školy, na detskom dopravnom ihrisku alebo v bezpečných priestoroch v okolí školy.

Ciele výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke na ZŠ sú zostavené v zmysle týchto kritérií :

- ✓ pochopiť funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- ✓ sformovať si mravné vedomie a správanie sa v zmysle morálnej a právnej zodpovednosti pri chôdzi a jazde v cestnej premávke,
- ✓ uplatňovať si zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, a to ako chodec, korčuliar, cyklista, cestujúci (spolujazdec) a pod.,
- ✓ spôsobilosť pozorovať svoje okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote,
- ✓ schopnosť zvládnuť techniku chôdze a jazdy na bicykli,
- ✓ schopnosť zvládnuť základné taktické prvky chôdze a jazdy v cestnej premávke,
- ✓ pochopiť význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládnuť základné úlohy údržby bicykla,
- ✓ uvedomiť si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

Úlohy dopravnej výchovy realizujeme v predmetoch: prvouka, vlastiveda, matematika, telesná a športová výchova, slovenský jazyk a literatúra, výtvarná výchova. Kľúčovými aktivitami pre praktické využitie získaných vedomostí sú návštevy dopravných ihrísk a didaktické hry.

Environmentálna výchova

Environmentálna výchova sa ako prierezová téma prelína všetkými predmetmi, ale najmä prvoukou, prírodovedou, vlastivedou, pracovným vyučovaním, etickou výchovou. Umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia, ktoré sú dôležité pre trvalo udržateľný život na Zemi. Vedie ich na veku primeranej úrovni ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia. Dôležité je, aby žiaci získali vedomosti, ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými (primeranými a vhodnými) činnosťami – chrániť rastliny, mať kladný vzťah k domácim zvieratám a pod.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- ✓ osvojil základné pravidlá a zručnosti pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie;
- ✓ rozpoznal hlavné zmeny vo svojom okolí na základe pozorovania prírody;
- ✓ rozpoznal hlavné charakteristiky rôznych druhov životného prostredia;
- ✓ poznal a vyberal konkrétne možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu svojho životného prostredia;

- ✓ podieľal sa aktívne na zveľadovaní životného prostredia školy a jej okolia;
- ✓ správal sa šetrne k prírodným zdrojom, uskomnil sa v spotrebe, ktorá zaťažuje životné prostredie

Aktivitami ku Dňu Zeme, školskými výletmi, ekohodinami v CVČ, ekovýletmi a Školami v prírode získajú žiaci vedomosti aj zručnosti, ktorými si vytvárajú vzťah k prírode. Realizácia procesu environmentálnej výchovy na j škole sa riadi plánom činnosti koordinátorov environmentálnej výchovy.

Osobnostný a sociálny rozvoj

Prierezová téma **Osobnostný/osobný/ a sociálny rozvoj** má nadpredmetový charakter, prelína sa celým vzdelávaním. Jej hlavným cieľom je rozvíjať osobnosť žiakov predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt. Prostredníctvom nej sa zároveň s vedomostným rozvojom žiakov cielene rozvíjajú aj ich osobné a sociálne kompetencie. Umožňuje žiakom rozmýšľať o sebe, o svojom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti. Vedie ich k uplatňovaniu svojich práv a tiež k rešpektovaniu názorov, potrieb a práv ostatných. Usmerňuje ich v tom, ako chrániť svoje zdravie a odolávať rizikám. Pri správnom uplatňovaní významne prispieva k pozitívnej sociálnej klíme školy a dobrým vzťahom medzi pedagógmi a žiakmi.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- ✓ porozumel sebe a iným;
- ✓ optimálne usmerňoval vlastné správanie a prejavovanie emócií;
- ✓ uprednostňoval priateľské vzťahy v triede i mimo nej;
- ✓ osvojil si, využíval a ďalej rozvíjal zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce;
- ✓ nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce;
- ✓ získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií;
- ✓ rešpektoval rôzne typy ľudí, ich názory a prístupy k riešeniu problémov;
- ✓ uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom živote.

Najviac priestoru má v predmete etická výchova, ale aj vo všetkých náukových a výchovných predmetoch a triednických hodinách. Nevyhnutné je, aby sa všetky témy realizovali prakticky, prostredníctvom vhodných cvičení, modelových situácií, diskusií, hier a iných interaktívnych metód.

Ochrana života a zdravia

Zámerom prierezovej témy **Ochrana života a zdravia** je viesť žiakov k ochrane svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí prostredníctvom teoretických a praktických poznatkov, zručností v

sebaochrane, poskytovania pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. Na veku primeranej úrovni integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na zdravý životný štýl a ochranu života a zdravia v mimoriadnych a nepredvídateľných situáciách.

Na 1. stupni sa realizuje prostredníctvom vyučovacích predmetov telesná a športová výchova, prvouka, prírodoveda, vlastiveda, výtvarná výchova, ako aj samostatných organizačných foriem vyučovania – didaktických hier. Didaktické hry, ktoré sa uskutočňujú v každom ročníku 1. stupňa raz ročne v trvaní 4 hodín, slúžia na praktické osvojenie si učiva.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- ✓ rozpoznal nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie;
- ✓ osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane;
- ✓ pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života;
- ✓ vedel vhodne zareagovať v prípade potreby poskytnutia prvej pomoci;
- ✓ osvojil si základné činnosti súvisiace s pohybom a pobytom v prírode;
- ✓ rozvíjal svoju telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť v prírodných podmienkach.

Mediálna výchova

Médiá predstavujú významný faktor, ktorý vplýva na vývin osobnosti a socializáciu detí. Stali sa integrálnou súčasťou ich života, pričom si neuvedomujú dostatočne ich vplyv. Hlavným cieľom **Mediálnej výchovy** je položiť základy mediálnej gramotnosti žiakov a postupne zvyšovať úroveň schopností kriticky prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov.

Mediálna výchova dáva žiakom príležitosť a priestor na základnú orientáciu v mediálnom svete, osvojenie si stratégií zaobchádzania s rôznymi druhmi médií, ako aj osvojenie si kritického a bezpečného prístupu pri ich využívaní na veku primeranej úrovni. Dôležitou úlohou mediálnej výchovy na 1. stupni je vychádzať z bezprostredných skúseností žiakov s médiami a vytvoriť pre žiakov príležitosti na ich spracovanie.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- ✓ uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti;
- ✓ pochopil a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov;
- ✓ osvojil zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov;
- ✓ nadobudol základy zručností potrebných na využívanie médií.

Prierezová téma spája jednotlivé kompetencie, ktoré chceme rozvíjať u žiakov – komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, poznať sám seba a svoje schopnosti, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine, vytvoriť nejaký produkt.

Vo vyučovacom procese využívame aj materiály zahrnuté v prevenčnom projekte “ Bezpečne na internete” aplikovanom v podmienkach našej školy: www.ovce.sk

Multikultúrna výchova

S aktuálnou realitou celosvetovej globálnej spoločnosti a s multikultúrnym charakterom slovenskej spoločnosti sa spájajú riziká predsudkov a stereotypov, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu či xenofóbie. Žiaci sú každodenne vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a dostávajú sa do kontaktu s príslušníkmi rôznych kultúr. Prostredníctvom spoznávania svojej kultúry a iných kultúr, histórie, zvykov a tradícií sa naučia rešpektovať tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať.

Pri realizácii **Multikultúrnej výchovy** sa odporúča využívať také didaktické postupy a metódy, ktoré neučia stierať medzikultúrne rozdiely, ale pochopiť ich a akceptovať, ako aj rešpektovať ľudské práva.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- ✓ rešpektoval prirodzenú rozmanitosť spoločnosti;
- ✓ spoznával rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry;
- ✓ akceptoval kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu;
- ✓ uplatňoval svoje práva a rešpektoval práva iných ľudí.

Regionálna výchova a ľudová kultúra

Prierezová téma **Regionálna výchova a ľudová kultúra** úzko súvisí s prierezovou témou **Multikultúrna výchova**, ale vo svojom obsahu sa ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenska. Poznanie svojho regiónu, jeho kultúrneho a prírodného bohatstva prispieva k formovaniu kultúrnej identity a postupnému rozvíjaniu historického vedomia žiakov.

Regionálna výchova a ľudová kultúra má potenciál byť súčasťou obsahu všetkých povinných predmetov, najmä prvouky, prírodovedy, vlastivedy, slovenského jazyka a literatúry, výtvarnej výchovy, hudobnej výchovy a etickej výchovy.

Vhodnými formami sú tiež projekty, exkurzie, tematické vychádzky v regióne a pod. Vlastná realizácia prierezovej témy si vyžaduje zmeny aj v procesuálnej zložke výchovy a vzdelávania – vo vyučovacích metódach a organizačných formách.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- ✓ rozširoval a rozvíjal svoje znalosti o historických, kultúrnych a prírodných hodnotách svojho regiónu;

- ✓ vytváral si pozitívny vzťah k svojmu bydlisku, obci, regiónu a krajine;
- ✓ rozvíjal svoju národnú a kultúrnu identitu.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Dôležitou súčasťou osobnostného rozvoja žiakov je príprava na zodpovedné partnerské vzťahy, manželstvo a rodičovstvo. Prierezová téma **Výchova k manželstvu a rodičovstvu** je zameraná na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Pri realizácii témy je nevyhnutné vychádzať zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede, ich veku, zrelosti, vývinového štádia. Podmienkou je taktný a citlivý prístup pedagóga. Škola môže využiť aj pomoc alebo služby relevantných odborníkov.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- ✓ osvojil základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin jeho osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti;
- ✓ získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva;
- ✓ uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom (každodennom) živote.

5.2 Prierezové témy – nižšie stredné vzdelávanie

Prierezové témy

Rýchlo sa meniacia realita súčasnej globalizovanej spoločnosti s novými technológiami a sociálnymi zmenami ovplyvňuje postoje, hodnotový systém žiakov a ich konanie. Táto skutočnosť sa musí odraziť aj vo vzdelávaní. Vhodným prostriedkom na to sú prierezové témy, ktoré sa svojím obsahom a výchovným zameraním premietajú do vymedzených vzdelávacích oblastí, dopĺňajú ich, prepájajú ich obsah s aktuálnym dňom v spoločnosti, s každodennou životnou skúsenosťou žiaka a konkrétnej triedy. V tomto zmysle prierezové témy priaznivo ovplyvňujú proces utvárania a rozvíjania funkčných kompetencií žiakov. Prierezové témy sa môžu realizovať ako súčasť učebného obsahu vyučovacích predmetov alebo prostredníctvom samostatných projektov, seminárov, vyučovacích blokov, kurzov a pod. Súčasne prierezové témy môžu tvoriť samostatný vyučovací predmet z rámca voliteľných (disponibilných) hodín. Obidve formy sa môžu aj ľubovoľne kombinovať. Účinnosť pôsobenia prierezových tém sa môže zvýšiť relevantnými mimoškolskými aktivitami.

V rámci nižšieho stredného vzdelávania /inovovaný ŠVP/ majú prierezový charakter tieto témy: Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia.

Prierezové témy /iŠVP/
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ
OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA
MEDIÁLNA VÝCHOVA
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA
VÝCHOVA K MANŽELSTVU A RODIČOVSTVU

Osobnostný a sociálny rozvoj

Prierezová téma Osobnostný a sociálny rozvoj sa prelína celým vzdelávaním. Jej hlavným cieľom je rozvíjať osobnosť žiakov predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt. Prostredníctvom nej sa zároveň s vedomostným rozvojom žiakov cielene rozvíjajú aj ich osobné a sociálne kompetencie. Umožňuje žiakom rozmýšľať o sebe, o svojom aktuálnom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti. Vedie ich k uplatňovaniu svojich práv a tiež k rešpektovaniu názorov, potrieb a práv ostatných. Usmerňuje ich v tom, ako chrániť svoje zdravie a odolávať rizikám. Pri správnom uplatňovaní významne prispieva k pozitívnej sociálnej klíme školy, dobrým vzťahom medzi žiakmi a medzi učiteľmi a žiakmi. Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- porozumel sebe a iným;
- optimálne usmerňoval vlastné správanie
- osvojil si, využíval a ďalej rozvíjal zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce;
- nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce
- získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií;
- rešpektoval rôzne typy ľudí a ich názory a prístupy k riešeniu problémov.

Cieľom je, aby žiak získaval a udržal si osobnostnú integritu, pestoval kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíjal sociálne spôsobilosti potrebné pre osobný a sociálny život a spoluprácu. V tejto prierezovej tematike sa uplatňuje aj vzdelávanie k ľudským právam, ale aj rodinnej výchove. Najviac priestoru má v predmete etická výchova, ale aj vo všetkých náukových a výchovných predmetoch a triednických hodinách. Nevyhnutné je, aby sa všetky témy realizovali prakticky, prostredníctvom vhodných cvičení, modelových situácií, diskusií, hier a iných interaktívnych metód.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Dôležitou súčasťou osobnostného rozvoja žiakov je príprava na zodpovedné partnerské vzťahy, manželstvo a rodičovstvo. Prierezová téma Výchova k manželstvu a rodičovstvu je zameraná na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Pri realizácii témy je nevyhnutné vychádzať zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede, ich veku, zrelosti, vývinového štádia. Podmienkou je taktný a citlivý prístup pedagóga. Škola môže využiť aj pomoc alebo služby relevantných odborníkov. Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- ✓ osvojil základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin jeho osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti;
- ✓ získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva;
- ✓ osvojil zásady bezpečného správania a porozumel rizikám v oblasti sexuality;
- ✓ uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom (každodennom) živote.

Environmentálna výchova

Environmentálna výchova umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia dôležitého pre trvalo udržateľný život na Zemi. Vedie žiakov ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia, kde sú prepojené aspekty ekologické, ekonomické a sociálne. Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- ✓ rešpektoval základné pravidlá pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie;
- ✓ rozpoznal a vyhodnotil zmeny v prírode a vo svojom okolí;
- ✓ poznal možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu životného prostredia, podieľal sa na aktivitách (školy) smerujúcich k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia širšieho okolia (školy, obce...);
- ✓ získal informácie o zásahoch človeka do životného prostredia a vyhodnotil ich dôsledky v lokálnych a globálnych súvislostiach;
- ✓ rozlišoval technológie a výrobky šetrné k životnému prostrediu;
- ✓ šetrne sa správal k prírodným zdrojom;
- ✓ aktívne sa podieľal na eliminácii znečistenia životného prostredia.

Prelína sa všetkými predmetmi, ale najmä prírodovedou, biológiou, technikou, regionálnou výchovou, geografiou, etickou výchovou, výtvarnou výchovou a literatúrou. Cieľom je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka

tak, že nadobudne schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím vo svojom okolí, pričom zároveň chápe potrebu ochrany životného prostredia na celom svete. Dôležité je, aby žiaci získali vedomosti, ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými činnosťami, ktoré sú im primerané a vhodné – chrániť rastliny, zvieratá, mať kladný vzťah k domácim zvieratám, ale aj k zvieratám v prírode. Aktivitami ku Dňu Zeme, školskými výletmi, ekohodinami v CVČ, ekovýletmi a Školami v prírode získajú žiaci vedomosti aj zručnosti, ktorými si vytvárajú vzťah k prírode. Realizácia procesu environmentálnej výchovy na škole sa riadi plánom činnosti koordinátorov environmentálnej výchovy.

Mediálna výchova

Médiá predstavujú významný faktor, ktorý vplyva na vývin osobnosti a socializáciu detí a mladých ľudí. Médiá sú integrálnou súčasťou každodenného života žiakov, pričom výrazne ovplyvňujú ich správanie, utváranie hodnôt a životný štýl. Hlavným cieľom prierezovej témy Mediálna výchova je rozvoj (postupné zvyšovanie úrovne) mediálnej gramotnosti žiakov – schopnosti kriticky prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov a zmysluplne využívať médiá. Na 2. stupni základnej školy je dôležité, aby sa žiaci na veku primeranej úrovni postupne dokázali orientovať v mediálnom svete a osvojili si stratégie bezpečného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií. Dôraz sa kladie na rozvíjanie kritického myslenia; vhodnou metódou je spoločné skúmanie, analyzovanie a samostatné premýšľanie, pričom sa vychádza z konkrétnej reality žiakov v triede.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- ✓ uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti;
- ✓ nadobudol základné technické zručnosti potrebné pre používanie médií a médiá využíval zmysluplne;
- ✓ pochopil a rozlíšil pozítiva a negátiva využívania, vplyvu médií a ich produktov;
- ✓ získal kritický odstup od mediálnych produktov a ich obsahov a rozpoznal mediálne spracovanú realitu;
- ✓ osvojil si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov.

Multikultúrna výchova

S aktuálnou realitou celosvetovej globálnej spoločnosti a s multikultúrnym charakterom slovenskej spoločnosti sa spájajú riziká predsudkov a stereotypov, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu či xenofóbie. Žiaci sú každodenne vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a dostávajú

sa do kontaktu s príslušníkmi rôznych kultúr. Prostredníctvom spoznávania svojej kultúry a iných kultúr, histórie, zvykov a tradícií sa žiaci naučia rešpektovať tieto kultúry ako rovnocenné a s ich príslušníkmi dokážu konštruktívne komunikovať a spolupracovať. Pri realizácii tejto témy sa odporúča využívať také didaktické postupy a metódy, ktoré neučia stierať kultúrne rozdiely, ale pochopiť ich, akceptovať ich a tiež rešpektovať ľudské práva.

S prierezovou témou Multikultúrna výchova úzko súvisí regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra, ktorá sa vo svojom obsahu ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenska. Poznanie tradícií je základom kultúrnej identity. Spoznávaním svojho regiónu, jeho kultúrneho a prírodného bohatstva sa prispieva u žiakov k formovaniu ich historického vedomia. Vhodnými formami na uplatnenie týchto tém sú projekty, exkurzie, tematické vychádzky v regióne a pod. Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra sa môže realizovať ako súčasť učebných predmetov – výtvarná výchova, hudobná výchova a etická výchova, dejepis a geografia alebo prostredníctvom voliteľných predmetov. **Regionálna výchova sa na našej škole vyučuje ako samostatný predmet.** Súčasťou je regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- ✓ rešpektoval prirodzenú rozmanitosť spoločnosti;
- ✓ spoznal rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry;
- ✓ akceptoval kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu;
- ✓ uplatňoval svoje práva a rešpektoval práva iných ľudí;
- ✓ mal možnosť spoznať naše kultúrne dedičstvo a rozvíjal tak svoju kultúrnu identitu.

Ochrana života a zdravia

Prierezová téma Ochrana života a zdravia sa na druhom stupni realizuje v rámci vyučovacích predmetov telesná a športová výchova, biológia, ako aj samostatných organizačných foriem vyučovania – účelových cvičení. Účelové cvičenia sa realizujú 2 razy do roka v trvaní 5 hodín, spravidla na jeseň a jar. Zámerom tejto prierezovej témy je nasmerovať žiakov k ochrane svojho zdravia a života a tiež zdravia a života iných ľudí prostredníctvom teoretických a praktických poznatkov, zručností v sebaochrane, poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. Ochrana života a zdravia integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na zdravý životný štýl a ochranu života a zdravia v mimoriadnych a nepredvídaných situáciách.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- ✓ rozpoznal nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie;
- ✓ osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane;
- ✓ pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života;
- ✓ vedel poskytnúť predlekársku prvú pomoc;

- ✓ mal možnosť cieľavedome rozvíjať svoju telesnú zdatnosť a odolnosť organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách;
- ✓ orientoval sa pri pohybe a pobyte v prírode.

Ochrana života a zdravia (OŽZ) sa v základných školách realizuje prostredníctvom učebných predmetov a samostatných organizačných foriem vyučovania – **didaktických hier /I. stupeň /a účelového cvičenia /II. stupeň/**. Obsah učiva je predovšetkým orientovaný na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami. Zároveň napomáha zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmom voči občanom nášho štátu. Cieľom oblasti je formovať ich vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí, poskytnúť žiakom potrebné teoretické vedomosti, praktické poznatky, osvojiť si vedomosti a zručnosti v sebaochrane a poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. Rozvinúť morálne vlastnosti žiakov, tvoriace základ vlasteneckého a národného cítenia, formovať predpoklady na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách.

Prierezovú tému naplňuje obsah:

- ✓ riešenie mimoriadnych situácií – civilná ochrana,
- ✓ zdravotná príprava,
- ✓ pohyb a pobyt v prírode.

Ciele učiva:

Povinné učivo, ktoré nie je samostatným predmetom, je súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov základných škôl. Poskytuje žiakom potrebné teoretické vedomosti, praktické poznatky a formuje ich vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí.

Formatívna a informatívna zložka učiva sa prezentuje činnosťou žiakov:

- ✓ morálnou, ktorá tvorí základ ich vlasteneckého a národného cítenia;
- ✓ odbornou, ktorá im umožňuje osvojenie vedomostí a zručností v sebaochrane a poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života;
- ✓ psychologickou, ktorá pôsobí na proces adaptácie v požiadavkách záťažových situácií;
- ✓ fyzickou, pre ktorú je charakteristická tvorba predpokladov na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž náročných životných situácií;

Kompetencie:

Kompetencie preberaného učiva zahŕňajú individuálne, medziľudské aspekty a pokrývajú formy správania, ktoré jednotlivec využíva na efektívnu a konštruktívnu účasť na spoločenskom živote

v prípadoch riešenia konfliktov. Základné zručnosti v rámci tejto kompetencie zahŕňajú schopnosť účelne komunikovať v rozličných prostrediach a situáciách ohrozujúcich život a zdravie človeka. Tieto spoločenské a občianske kompetencie by mali ovplyvniť schopnosť žiakov zvládať stres a frustráciu, komunikáciu s inými ľuďmi a solidaritu pri riešení problémov širšej komunity ľudí.

Možno predpokladať, že rozvíjaním týchto vlastností sa utvárajú požadované schopnosti potrebné pre občana v oblasti ochrany života a zdravia (OŽZ) a to nielen v aktuálnom čase počas vzdelávania v škole, ale aj v úlohe perspektívnej v dospelosti v rôznych zamestnaniach. Absolvovaním učiva získavajú žiaci nevyhnutné vedomosti, zručnosti a návyky potrebné na prežitie pri vzniku mimoriadnej udalosti a v čase vyhlásenia mimoriadnej situácie. Učivo obsahuje opatrenia a popis činností pri záchrane života, zdravia a majetku obyvateľov pri odstraňovaní následkov mimoriadnych udalostí.

Svojou humánnou podstatou má pre žiakov mimoriadny význam. Sebaochrana a vzájomná pomoc vychádza z práva každého občana byť včas varovaný pred hroziacim nebezpečenstvom varovnými signálmi, zabezpečený individuálnymi ochrannými prostriedkami , evakuáciou a ukrytím. Mimoriadna udalosť môže vzniknúť v rôznych častiach štátu kedykoľvek. Občania nemôžu očakávať okamžité poskytnutie pomoci. Z toho dôvodu musia byť schopní v rámci svojich možností chrániť svoje zdravie a poskytnúť pomoc iným osobám.

Cieľom spoločnosti je pripraviť každého jedinca na život v prostredí , v ktorom sa nachádza. Nevyhnutným predpokladom k tomu je aj poznávanie prírodného prostredia. Prioritne je učivo obsahom orientované na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami. Zároveň napomáha zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmu voči občanom nášho štátu.

V obsahu učiva je viac tém, ktoré sa odvíjajú zo základov takých oblastí, ktoré môžu prispieť k rozvoju vedomostí, zručností a návykov pre ochranu človeka a spoločnosti. Pre dosiahnutie cieľov využíva OŽZ daný tematický obsah, vhodné organizačné formy, metódy a prostriedky prispôbené daným podmienkam. Opakovanie určitých zhodných prvkov a príbuznosti tém treba chápať z hľadiska cieľov v ročníku (vidieť, poznať, ovládať, získať poznatok a zručnosť).

Na záver deväťročného štúdia na základnej škole by mali žiaci teoreticky a prakticky ovládať vybrané úlohy:

- ✓ z tematiky riešenia mimoriadnych situácií – civilná ochrana;
- ✓ zo zdravotnej prípravy vedieť poskytnúť predlekársku prvú pomoc;
- ✓ vedieť zvládnuť základné činnosti pri pohybe a pobyte v prírode ;
- ✓ vzhľadom na vek a pohlavie optimálne zvyšovať psychickú, fyzickú pripravenosť a odolnosť pre prípad vzniku predpokladaných mimoriadnych situácií.

Prierezové témy sú začlenené do výchovno-vzdelávacieho procesu všetkých predmetov a sú uvedené v učebných osnovách jednotlivých predmetov.

6. Vzdelávacie štandardy

Vzdelávacie štandardy vymedzujú požiadavky, ktoré majú žiaci splniť v rámci konkrétneho časového intervalu- ročníka, stupňa. Tieto požiadavky sú formulované ako kompetencie, ktorých súčasťou sú vedomosti, spôsobilosti, zručnosti, postoje a hodnoty v kontexte vymedzeného obsahu vzdelávania.

Obsahujú štruktúru učebných cieľov, výkonové požiadavky a vymedzený rámcový učebný obsah. Vzdelávacie štandardy sú chápané ako základné východisko k mnohostrannej výučbe, preto výučbu neredukujeme len na mechanické plnenie. Predstavujú dôležitý podklad na realizáciu osobného plánovania, tvorby špecifickej stratégie a taktiky na výučbu jednotlivých predmetov, pričom je nevyhnutná kognitívna pestrosť a vytváranie panorámy myšlienkových možností žiakov.

Z hľadiska vymedzeného učebného obsahu je kľúčovým prvkom uvedomovanie si pojmov, vzťahov medzi nimi. Následne sú tieto pojmy a vzťahy medzi nimi spolu s funkčnými faktami názorne zobrazované do pamäťových myšlienkových máp, ktoré sa potom stávajú základným prostriedkom efektívnejšieho upevňovania a systematizácie nadobudnutých kompetencií žiakov. Stanovené štandardy si učitelia špecifikujú s prihliadnutím na aktuálne kognitívne schopnosti svojich žiakov. Vzdelávacie štandardy umožňujú žiakom stať sa aktívnym aktérom výučby a podnecovať ich k aktívnej činnosti a spolupráci.

7. Začlenenie finančnej gramotnosti v ŠkVP

Aktualizovaný Národný štandard finančnej gramotnosti /NŠFG/ vymedzuje šírku poznatkov, zručností a skúseností v oblasti finančného vzdelávania a manažmentu osobných financií, ktoré je potrebné zabezpečiť na základnej škole.

Finančná gramotnosť je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti. Je to kontinuum schopností, ktoré sú podmienené premennými ako vek, rodina, kultúra či miesto bydliska. Finančná gramotnosť je označením pre stav neustáleho vývoja a ako ucelený systém výchovy a vzdelávania žiakov sa uplatňuje vo všetkých predmetoch I., II. stupňa a ŠKD v základnej škole.

Národný štandard finančnej gramotnosti naznačuje, akými poznatkami, zručnosťami a skúsenosťami musia pedagogickí zamestnanci a žiaci disponovať, aby mohli nepretržite rozširovať svoje vedomosti o osobných financiách podľa toho, ako sa budú meniť ich zodpovednosti a príležitosti.

Národný štandard finančnej gramotnosti popisuje vybrané poznatky, zručnosti, skúsenosti ako aj minimálne požiadavky na funkčnú finančnú gramotnosť žiakov prostredníctvom osvojených kompetencií. Dôraz sa kladie **na praktické využitie poznatkov a prepojenie s realitou**, nielen na nadobudnutie teoretických vedomostí.

Úlohy vyplývajúce z Plánu práce školy

- ✓ zvyšovať povedomie žiakov o financiách a ich využívaní v bežnom živote
- ✓ uvedenie si ich dosahu na ekonomické procesy vo svete

- ✓ využívať učebnice, pracovné listy, prezentácie a odborné prednášky

Spôsob realizácie

Pri osvojovaní informácií k danej téme zachovávame vzťah k základnému rámcu finančnej gramotnosti ako celospoločenskej osvety a riešime ich vo vzťahu:

- ✓ k fungovaniu jednotlivca, domácností a podnikov v ekonomickej oblasti, k pochopeniu otázky bohatstva a chudoby,
- ✓ k hodnotovej orientácii k peniazom,
- ✓ k modelom zabezpečenia jednotlivca a domácností peniazmi s uvedením príkladov extrémov,
- ✓ k osobným a rodinným modelom zabezpečenia životných potrieb,
- ✓ ku vzdelávaniu angažovaných a zodpovedných občanov,
- ✓ k zvýšeniu tvorivosti a inovácií v existujúcich organizáciách,
- ✓ k rozvoju vedomostí a ambícií založiť podniky a nové pracovné miesta,
- ✓ k vytvoreniu udržateľného rastu a kultúrneho, sociálneho a ekonomického rozvoja,
- ✓ k poskytnutiu príležitostí a nástrojov pre jednotlivcov utvárať svoj vlastný život.

Predpokladá sa, že žiak ovláda pojmy vyskytujúce sa v jednotlivých témach (očakávaníach). Toto ovládanie znamená, že žiak:

- ✓ rozumie zadaniam úloh, v ktorých sa tieto pojmy vyskytujú,
- ✓ vie ich správne použiť pri formuláciách svojich odpovedí,
- ✓ vie dôležité pojmy stručne opísať (definovať).

Metodika implementácie kmeňového obsahu NŠFG musí obsahovať prvky výchovy a vzdelávania podľa moderných európskych trendov s možnosťou využitia digitálneho edukačného obsahu.

Pedagogickí zamestnanci zaraďujú jednotlivé kapitoly a témy NŠFG do vzdelávania podľa potrieb žiakov a vzdelávacích podmienok školy, súčasne ho využívajú na vytvorenie nových tém v rámci učebných osnov všeobecno-vzdelávacích a odborných predmetov základných a stredných škôl alebo kurzov finančnej gramotnosti v rámci finančného vzdelávania, digitálny edukačný obsah a ďalšie podporné materiály <http://www.minedu.sk/financna-gramotnost/>.

Na pomoc pedagógom, žiakom aj absolventom pri identifikácii príslušných vzdelávacích materiálov je dostupný portál digitálneho edukačného obsahu Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR (www.edu-centrum.sk), ako aj portál finančnej osvety a ochrany finančného spotrebiteľa (www.fininfo.sk), ktorý priebežne aktualizuje Ministerstvo financií Slovenskej republiky.

Témy sú konkrétne rozpracované v čiastkových kompetenciách jednotlivých vyučovacích predmetov v materiáli „Implementácia Národného štandardu finančnej gramotnosti v podmienkach ZŠ Krosnianska 2, Košice“.

8. Začlenenie univerzálnej prevencie v ŠkVP

Uskutočňovanie primárnej prevencie na našej škole vychádza z nasledujúcich dokumentov:

Pedagogicko-organizačné pokyny na školský rok 2017/2018, úlohy Konceptie prevencie drogových závislostí v rezorte školstva, Dohovor o právach dieťaťa, Národná protidrogová stratégia , Listina ľudských práv a na základe analýzy výsledkov univerzálnej prevencie v minulom školskom roku.

Koncepcia projektu primárnej prevencie na škole je zameraná na podchytenie :

- ✓ Prvotných rizík konzumácie drog
- ✓ Vplyv prostredia, rodiny a školy na vytvorenie vzťahu ku konzumácií drog
- ✓ Postoje a konanie jednotlivca
- ✓ Prevencia šikanovania na škole

Vyplyvajúc zo zamerania projektu primárnej prevencie sú v podmienkach školy využívané metodické materiály preventívnych programov:

- ✓ „ Kým nie je príliš neskoro“
- ✓ „ Peer programy – programy rovesníkov“
- ✓ „ Prevencia šikanovania na školách “
- ✓ „ Prevencia kyberšikany “
- ✓ „ Prevencia rasizmu a xenofóbie “
- ✓ „ HRE – Human rights education /vzdelávanie - výchova k ľudským právam/

Výchovný zámer „zdravšie žiť“ je zapracovaný rôznymi formami do výchovnej zložky jednotlivých vyučovacích predmetov: V rámci výchovno-vzdelávacieho procesu sa uplatňujú prvky prevencie ako integrálna súčasť ŠkVP.

Hlavné metódy a formy práce:

- ✓ využitie protidrogových tém vo všetkých vyučovacích predmetoch, ich zapracovanie do tematických výchovno-vzdelávacích plánov,
- ✓ práca na triednických hodinách,
- ✓ práca s internetom a počítačovými programami, návšteva www stránok s protidrogovou tematikou,
- ✓ modelové situácie, hranie rolí,
- ✓ ankety, dotazníky, nástenky, plagáty,
- ✓ monitorovanie správania žiakov,
- ✓ súťaže, športové aktivity,
- ✓ rozhovory s rodičmi,
- ✓ pôsobenie rovesníckych skupín,
- ✓ aktivity prevenčných programov organizované externými organizáciami
- ✓ besedy s odborníkmi,

Prierezové témy prevencie sú zapracované do hodín slovenského jazyka, biológie, chémie, občianskej náuky, etickej výchovy, náboženskej výchovy, výtvarnej výchovy, telesnej výchovy, informatiky, vlastivedy a triednických hodín:

- ✓ Drogy, drogová závislosť
- ✓ Ako sa vyrovnáť s neúspechom
- ✓ Trestné činy a priestupky mladistvých
- ✓ Cesta k emocionálnej zrelosti
- ✓ Bezpečnosť na internete
- ✓ Ľudské telo, cigareta a alkohol
- ✓ Patologické hráčstvo
- ✓ Problematika šikanovania - obeť a agresor+
- ✓ Opatrnosť pri styku s neznámymi osobami
- ✓ Správna životospráva. Aj sladkosti môžu byť závislosťou
- ✓ Vedieť povedať „nie“
- ✓ Ako čeliť šikanovaniu
- ✓ Obchodovanie s ľuďmi
- ✓ Zdravý životný štýl
- ✓ Kulty a sekty
- ✓ Tolerancia – intolerancia – xenofóbia – rasizmus -extrémizmus

Charakteristika projektu univerzálnej prevencie na škole

Uskutočňovanie univerzálnej prevencie – materiály : Konkretizácia úloh rezortu školstva v rámci Národného programu boja proti drogám : Uznesenie vlády SR č.298 z 21.apríla 1999, ktorým bol schválený Národný program boja proti drogám do roku 2003, s výhľadom do roku 2020.

Na usmernenie výchovy k ľudským právam v rezorte školstva bol MŠ SR a ŠPÚ podľa uznesenia vlády SR č.446/2004 vypracovaný dokument Národný plán výchovy k ľudským právam na roky 2005 – 2014.

Vyplývajú z POP na šk.r.2017/2018 je realizácia úloh zabezpečená prostredníctvom projektu HRE /human rights education/.

Aktivity v uvedenej oblasti sú konkrétne rozpracované v Pláne činnosti koordinátora univerzálnej prevencie v podmienkach ZŠ Krosnianska 2, Košice.

9. Začlenenie výchovy k ľudským právam v ŠKVP

Cieľom výchovy a vzdelávania k ľudským právam v školách (a nielen v nich) je osvojiť si vedomosti a zručnosti, formovať postoje, ktoré sú dôležité na podporovanie ľudskej dôstojnosti, informovanej a nezávislej participácie na vývoji demokratickej spoločnosti a to v súlade s hodnotami, ako sú ľudské práva, rovnosť, pluralita a spravodlivosť. Vzhľadom na ciele výchovy k ľudským právam je potrebné sústrediť sa na

jednotlivých stupňoch vzdelávania na osvojenie všeobecných poznatkov a vedomostí veku primeranou formou od intuitívneho a zážitkového osvojenia až po kognitívne poznatky a vedomosti.

Súčasťou obsahu výchovy k ľudským právam sú aj aktivity projektu Škola priateľská k deťom, ktorý je globálnou iniciatívou detského fondu UNICEF. Hlavným cieľom programu Škola priateľská k deťom - ŠPD je vytvoriť v škole také prostredie, v ktorom sa každé dieťa cíti bezpečne, dobre, sebaisto a do ktorého chodí s radosťou. Program ŠPD je na základe POP odporúčaný MŠ SR.

POP MŠVVaŠ SR pre školský rok 2017/2018 odporúčajú realizovať programy v oblasti prevencie extrémizmu, prevencie obchodovania s ľuďmi, prevencie drogových závislostí a prevencie kriminality, s dôrazom na selektívnu prevenciu a na odbornú psychoterapeutickú pomoc rizikovým deťom

Cieľom výchovy k ľudským právam je osvojiť si vedomosti a zručnosti, formovať postoje, ktoré sú dôležité na podporovanie ľudskej dôstojnosti v súlade s hodnotami, ako sú ľudské práva, rovnosť, pluralita a spravodlivosť.

Vedomosti o ľudsko- právnych pojmoch:

- ✓ ľudské práva a slobody
- ✓ identita
- ✓ sociálna zodpovednosť
- ✓ mier, bezpečnosť
- ✓ demokracia
- ✓ tolerancia
- ✓ intolerancia
- ✓ ochrana práv menšín
- ✓ diskriminácia

Tematika ľudských práv v kontexte vyučovania :

- ✓ Ochrana života - jedinec a spoločnosť
- ✓ Vojna, mier a ľudské práva
- ✓ Vláda a zákony
- ✓ Sloboda zmýšľania, vyznania a prejavu
- ✓ Právo na slobodnú účasť vo verejnom živote
- ✓ Sociálny a kultúrny blahobyť
- ✓ Diskriminácia
- ✓ Intolerancia a tolerancia

Implementácia problematiky ľudských práv v rámci UO predmetov je súčasťou obsahu vzdelávania prierezových tém .

Základom prevencie nežiaduceho správania je pracovať na osobnostnom a sociálnom rozvoji žiakov, cieľom jej uplatňovania je nasmerovať žiakov k:

- ✓ porozumeniu sebe a iným
- ✓ získavaniu pozitívneho postoja k sebe a iným
- ✓ zvládaniu vlastného správania
- ✓ formovaniu dobrých medziľudských vzťahov v triede i mimo nej
- ✓ rozvíjaniu základných zručností komunikácie a vzájomnej spolupráce
- ✓ získaniu základných sociálnych zručností pre riešenie rôznych situácií
- ✓ akceptácii rôznych typov ľudí, názorov, prístupov k riešeniu problémov
- ✓ uplatňovaniu základných princípov zdravého životného štýlu a nerizikového správania

Aktivity v uvedenej oblasti sú konkrétne rozpracované v Pláne činnosti koordinátora výchovy k ľudským právam v podmienkach ZŠ Krosnianska 2, Košice.

10 Začlenenie environmentálnej výchovy v ŠkVP

Environmentálna výchova umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia dôležitého pre trvalo udržateľný život na Zemi. Vedie žiakov ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia, kde sú prepojené aspekty ekologické, ekonomické a sociálne.

Cieľ:

- ✓ aktívne zapojiť žiakov do spoznávania svojho okolia a formovať ich osobnosť tak, aby boli schopní chrániť a zlepšovať životné prostredie a žiť v duchu zdravého životného štýlu. Žiaci musia získať vedomosti, schopnosti a zručnosti, ktoré im umožnia ekologicky myslieť a konať, samostatne sa rozhodovať pri riešení problémov.
- ✓ formovať postoje žiakov, usmerňovať ich k priamej účasti na ochrane a zveľaďovaní životného prostredia v najbližšom, ale aj v širšom okolí.
- ✓ výchovné pôsobenie na environmentálne myslenie a konanie vyžaduje každodenné zážitky, prežívanie činností v prirodzenom a bezprostrednom prostredí detí. Najčastejšie je to trieda, priestory školy, školský areál a príroda
- ✓ naučiť žiakov rešpektovať základné pravidlá pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie,
- ✓ rozpoznať a vyhodnotiť zmeny v prírode a vo svojom okolí,
- ✓ poznať možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu životného prostredia, podieľať sa na aktivitách (školy) smerujúcich k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia širšieho okolia (školy, obce...),
- ✓ získať informácie o zásahoch človeka do životného prostredia a vyhodnotiť ich dôsledky v lokálnych a globálnych súvislostiach,

- ✓ rozlišovať technológie a výrobky šetrné k životnému prostrediu,
- ✓ šetrne sa správať k prírodným zdrojom,
- ✓ aktívne sa podieľať na eliminácii znečistenia životného prostredia.

Úlohy :

- ✓ uplatňovať globálne súvislosti a globálnu dimenziu v obsahu vzdelávania iŠkVP,
- ✓ rozvíjať osvetovú, vzdelávaciu a výchovnú činnosť detí a žiakov s dôrazom na uvedomenie si globálnej previazanosti udalostí, vývoja i problémov na miestnej, regionálnej, národnej a medzinárodnej úrovni,
- ✓ zvyšovať povedomie detí a žiakov o globálnych témach, rozvíjať ich kritické uvedomovanie si sociálnych, environmentálnych, ekonomických a politických procesov vo svete,
- ✓ využiť informácie, podporné materiály a inšpiráciu pri začleňovaní globálneho vzdelávania do obsahu rôznych vyučovacích predmetov zverejnených na www.globalnevzdelavanie.sk,
- ✓ rozvíjať environmentálnu výchovu a vzdelávanie ako súčasť rozvoja osobnosti detí a žiakov zameranú najmä na vedenie k uvedomelej spotrebe zdrojov, povedomia v oblasti separácie odpadov, na vytváranie správnych postojov a správania detí a žiakov k životnému prostrediu, na prevenciu pred znečisťovaním a poškodzovaním životného prostredia.
- ✓ spolupracovať s environmentálnymi centrami a strediskami a neziskovými organizáciami pôsobiacimi v tejto oblasti na podporu skvalitnenia environmentálnej výchovy a vytvárania vhodných podmienok k zdravému spôsobu života v súlade s cieľmi výchovy a vzdelávania k trvalo udržateľnému rozvoju.
- ✓ podporovať rozvoj environmentálnej výchovy a vzdelávania zapájaním škôl do projektov a súťaží s environmentálnym zameraním.
- ✓ motivovať a získavať žiakov pre ich aktívnu účasť na podujatiach environmentálneho charakteru mimo vyučovacích hodín.
- ✓ podporovať zapájanie žiakov do dobrovoľníckych aktivít, spolupracovať v oblasti organizovania dobrovoľníctva na škole s dobrovoľníckymi centrami a dobrovoľníckymi organizáciami v lokalite školy. Podporovať vzdelávanie učiteľov v téme koordinácie dobrovoľníckych projektov žiakov na školách.

Aktivity v uvedenej oblasti sú konkrétne rozpracované v Pláne činnosti koordinátora environmentálnej výchovy v podmienkach ZŠ Krosnianska 2, Košice.

11 Škola podporujúca zdravie – Zdravá škola - začlenenie v ŠkVP

Cieľ:

Vytváranie podmienok na zastavenie zhoršujúceho sa zdravotného stavu detí s dôrazom na prevenciu chybného držania tela a podporu správnej starostlivosti o detský chrup. Preto jednotlivé úlohy sú zamerané na odstránenie negatívnych faktorov pôsobiacich na zdravý vývin detí a na podporu ich zdravého prostredia, v ktorom žijú.

Úlohy:

- a) Venovať pozornosť výchove k zdraviu v zmysle holistického prístupu k zdraviu a zdravému životnému štýlu v súlade s Európskym politickým rámcom Zdravie 2020, podporovať aj aktivity pri prevencii a riešení nadváhy, obezity, podvýživy, ako aj porúch príjmu potravy.
- b) Posilniť výchovu detí a žiakov k zdravému životnému štýlu, realizovať aktivity a programy na podporu zdravia a zdravého životného štýlu. Zapájať sa do kampaní „Odstráň obezitu“ a projektov „Hovorme o jedle“, „Červené stužky“, „Zdravie a bezpečnosť v školách“.
- c) Zvýšiť zapojenie detí a žiakov do pohybových aktivít, rozšíriť vyučovanie telesnej a športovej výchovy v ŠkVP, podporovať činnosť športových krúžkov a pohybové aktivity v prírode, sprístupniť ihriská a telocvične škôl na športovú činnosť po vyučovaní a cez víkendy; zvýšenú pozornosť venovať zriaďovaniu zdravotnej telesnej výchovy v školách a vzdelávaniu učiteľov telesnej výchovy a telesnej a športovej výchovy v tejto oblasti.
- d) Rozvíjať osvetovú, vzdelávaciu a výchovnú činnosť s dôrazom na zdravú výživu, zdravé potraviny, potravinovú bezpečnosť a zvýšenie povedomia v oblasti označovania potravín, napr. pri príležitosti 70. výročia prvej zmienky o školskom stravovaní, v r. 2015 vyhlásiť tematické týždne zamerané na zvýšenie povedomia detí a žiakov o význame školského stravovania, zdravej výživy a zdravých stravovacích návykov.
- e) Vyhlásiť tematické týždne pri príležitosti Svetového dňa výživy, Svetového dňa zdravia a Svetového dňa mlieka zamerané na podporu zvýšenia spotreby mlieka a mliečnych výrobkov a zvýšenia konzumácie ovocia a zeleniny (www.opotravinach.sk a www.skolskeovocie.sk).
- f) Zvyšovať zapojenosť žiakov do pohybových aktivít, podporovať činnosť športových krúžkov a pohybové aktivity v prírode.
- g) Dôraz klásť na zvyšovanie kvality realizácie povinnej telesnej výchovy na I. aj II. stupni. Zapojiť sa do športových súťaží podľa kalendára školských športových súťaží okresu KE III po konzultácii s vedením školy.
- h) Monitorovať fyzickú aktivitu detí – merania na začiatku školského roka a priebežne
- ch) V školskom poriadku mať taxatívne vymedzené preventívne opatrenia proti užívaniu a šíreniu nelegálnych drog.
- i) Školiť žiakov o nutnosti dodržiavania dentálnej hygieny prostredníctvom besedy so zubnou sestričkou.
- j) V rámci Svetového dňa výživy a Svetového dňa mlieka realizovať aktivity propagujúce zvýšenie spotreby mlieka, ovocia, zeleniny./rozhlasová relácia, súťaž, výstava/.

k) Predchádzať úrazom žiakov dôsledným vykonávaním dozorov počas prestávok a organizovaním činnosti na hodinách TEV a TSV tak, aby sa predišlo úrazom.

l) Zorganizovať Detskú olympiádu žiakov I. stupňa v 4 športových disciplínach.

Aktivity v uvedenej oblasti sú konkrétne rozpracované v Pláne činnosti koordinátora Zdravej školy v podmienkach ZŠ Krosnianska 2, Košice.

12 Globálne vzdelávanie – začlenenie v ŠkVP

Ciel':

- I. Globálne vzdelávanie na Slovensku vychádza predovšetkým z dokumentu s názvom „**Národná stratégia pre globálne vzdelávanie na obdobie rokov 2012 až 2016**“, oficiálneho programového dokumentu prijatého vládou Slovenskej republiky dňa 18. januára 2012. Národná stratégia pre globálne vzdelávanie definuje globálne vzdelávanie ako „vzdelávanie, ktoré zdôrazňuje globálny kontext v učení (sa). Prostredníctvom neho dochádza k zvyšovaniu povedomia o globálnych témach, ktoré sa týkajú každého jednotlivca, k rozvoju jeho kritického myslenia v týchto témach a k hlbšiemu porozumeniu oblastí a tém, ktoré sa týkajú celého sveta. Témy globálneho vzdelávania poskytujú priestor na zmenu postojov jednotlivca a posilňujú uvedomenie si vlastnej úlohy vo svete. Motivuje ľudí k zodpovednosti a vychováva smerom k osvojeniu si hodnôt aktívneho globálneho občana.“
- II. Jeho cieľom je pochopenie vzťahov medzi životmi ľudí z tzv. vyspelých a tzv. rozvojových krajín a na tomto základe tiež podpora medzinárodnej rozvojovej spolupráce. Globálne rozvojové vzdelávanie by malo podporovať toleranciu, solidaritu a pochopenie problémov medzinárodného rozvoja, vo svojej metodike je zamerané na podporu aktívneho učenia a reflexie, kladie dôraz na rôznosť a rešpekt k druhým a prispieva tiež k ujasneniu vlastných priorít jednotlivcov v globálnom kontexte.

Úlohy:

- uplatňovať globálne súvislosti a globálnu dimenziu v obsahu vzdelávania ŠkVP,
- zvyšovať povedomie detí a žiakov a bližšie ich oboznamovať o Agende 2030 pre trvalo udržateľný rozvoj, schválenej na pôde OSN, a jej 17-tich cieľoch v súvislosti s riešením aktuálnych otázok a jej implementáciou na národnej, ako aj medzinárodnej úrovni
- využiť pri začleňovaní tém globálneho vzdelávania do vyučovacieho procesu „Odporúčania, inšpirácie pre školy k uplatňovaniu globálnej dimenzie vo vyučovaní – aby žiaci vedeli a chceli byť aktívni pri vytváraní spravodlivejšieho sveta“ pod názvom „Aktivizujúce metódy výučby v globálnom rozvojovom vzdelávaní“, ktorý ponúka prehľad vybraných aktivizujúcich metód výučby, metodické odporúčania a praktické ukážky, ktoré môžu školy využívať ako pomôcku pri uplatňovaní globálneho prístupu vo vyučovaní. Zverejnené sú na: http://www.statpedu.sk/clanky/ucebnice-metodiky-publikacie-odborne-informacie/metodiky_

- rozvíjať osvetovú, vzdelávaciu a výchovnú činnosť detí a žiakov s dôrazom na uvedomenie si globálnej previazanosti udalostí, vývoja i problémov na miestnej, regionálnej, národnej a medzinárodnej úrovni,
- využiť pri začleňovaní tém globálneho vzdelávania do vyučovacieho procesu odporúčania, inšpirácie pre školy k uplatňovaniu globálnej dimenzie vo vyučovaní – aby žiaci vedeli a chceli byť aktívni pri vytváraní spravodlivejšieho sveta“ zverejnené na www.statpedu.sk – Publikačná činnosť a časopis/ Metodiky,
- zvyšovať povedomie detí a žiakov o globálnych témach, rozvíjať ich kritické uvedomenie si sociálnych, environmentálnych, ekonomických a politických procesov vo svete aj pomocou spolupráce s neziskovými organizáciami pôsobiacimi v oblasti globálneho vzdelávania,
- využiť informácie, podporné materiály (videometodiky a publikácie) na inšpiráciu pri začleňovaní globálneho vzdelávania do obsahu rôznych vyučovacích predmetov zverejnených na www.globalnevzdelavanie.sk a www.iuventu.sk (v časti: projekt PRAKTIK/Metodický portál).
- Za účelom posilňovania národnej hrdosti detí a mládeže, ochrany národného dedičstva a budovania národnej identity založenej aj na pozitívnom vzťahu ku kultúrnym hodnotám sa školám odporúča venovať zvýšenú pozornosť zaradeniu tém UNESCO (pamiatky a ich ochrana a pod.) do vyučovacieho procesu. Uvedené témy sa odporúča zaradiť aj do školských novín a časopisov na všetkých stupňoch škôl, zabezpečiť ich medzinárodné elektronické prepojenie s využitím ponúkaných technických vymožeností
- využívať metodické príručky „Globálne rozvojové vzdelávanie na základných školách“, ktoré sú určené pre 2. stupeň základných škôl v rámci vyučovania matematiky, geografie, občianskej náuky, výtvarnej a hudobnej výchovy
- realizovať aktivity a programy na podporu prevencie obezity, telesného a duševného zdravia

Národný program prevencie obezity Kampaň 2013 - „Odstráň obezitu!“ je celospoločenskou iniciatívou, preto i jeho aktivity budú mať prierezový charakter, ako horizontálny, tak vertikálny. Úspešné dosiahnutie cieľov programu si vyžaduje celospoločenskú aktivitu, teda spoluprácu a zodpovednosť všetkých zainteresovaných.

Cieľom programu prevencie obezity na našej škole je vytvoriť prospešný systém, ktorý povedie k zníženiu nadhmotnosti a obezity našich žiakov, bude eliminovať súčasný výskyt nadhmotnosti a obezity a bude sa podieľať na znížení nových prípadov ochorenia súvisiacich s obezitou. Pre dosiahnutie stanovených cieľov, boli stanovené štyri základné oblasti, v ktorých budú vykonávané aktivity školy. Týmito oblasťami sú výživa, pohybová aktivita, informatívne a poradenské programy, prezentácie a aktivity.

Ďalšie úlohy:

- v školách a školských zariadeniach dôsledne uplatňovať zákaz všetkých foriem diskriminácie a segregácie

- v školách sa odporúča vytvárať priaznivé prostredie na implementáciu inovačných pedagogických metód s využitím IKT, ak to vzdelávací obsah umožňuje a ak je to vzhľadom na aktuálny obsah vzdelávania vhodné. Taktiež odporúčame venovať pozornosť rozvíjaniu informačnej a digitálnej gramotnosti a kompetencií detí a žiakov v tejto oblasti
- v pedagogickom procese rešpektovať Dohovor o právach dieťaťa. Veku primeranou formou oboznamovať deti a žiakov s ich právami a povinnosťami v zmysle tohto dokumentu s využívaním aktivizujúcich metód
- v súlade s Európskym politickým rámcom Zdravie 2020, Akčným plánom prevencie obezity na roky 2015 – 2025 a Konceptiou práce so športovo talentovanou mládežou 18 na roky 2015 – 2020 odporúčame školám venovať pozornosť výchove k zdraviu v zmysle holistického prístupu k zdraviu a zdravému životnému štýlu
- školám a školským zariadeniam sa odporúča:
  - aktívne zapájať deti a žiakov do aktivít a programov, ktoré podporujú výchovu ku zdraviu a zdravý životný štýl,
  - realizovať aktivity a programy na podporu prevencie obezity, telesného a duševného zdravia
  - zvýšiť zapojenie detí a žiakov do pohybových aktivít, pohybové aktivity v prírode,
  - rozvíjať vzdelávaciu a výchovnú činnosť s dôrazom na zdravú výživu, zdravé potraviny,
  - vyhlásiť tematické týždne pri príležitosti Svetového dňa výživy, Svetového dňa zdravia a Svetového dňa mlieka zamerané na podporu zvýšenia spotreby mlieka a mliečnych výrobkov a zvýšenia konzumácie ovocia a zeleniny www.opotravinach.sk a www.skolskeovocie.sk.
- zvyšovať povedomie detí a žiakov o globálnych témach, rozvíjať ich kritické uvedomovanie si sociálnych, environmentálnych, ekonomických a politických procesov vo svete,
- využívať stránku www.globalnevzdelavanie.sk
- využívať metodické príručky „Globálne rozvojové vzdelávanie na základných školách“.

Aktivity v uvedenej oblasti sú konkrétne rozpracované v Pláne činnosti koordinátora Globálnej výchovy v podmienkach ZŠ Krosnianska 2, Košice.

13 Bezpečne na internete - začlenenie v ŠkVP

Žiaci na hodinách informatiky pracujú s web stránkami zameranými na prevenciu a bezpečnosť pri práci s internetom, mobilov a moderných on-line technológií - www.pomoc.sk, www.stopline.sk, www.ovce.sk, www.zodpovedne.sk, ale aj s web stránkou www.nehejtuj.sk, ktorá je venovaná žiakom a mládeži na ochranu základných ľudských práv.

Aktuálne témy: národnostná neznášanlivosť, xenofóbia, rómska problematika, rasizmus, domáce násilie, antisemitizmus, rodová diskriminácia, homofóbia, ľudia bez základných ľudských práv.

Na hodinách informatiky na 1. stupni pracujeme s webovými stránkami www.ovce.sk, www.zodpovedne.sk, www.bezpecnenainternete.sk. Venujeme sa pojmom plagiátorstvo, ochrana súkromia, kyberšikana, porušovanie autorských práv. Učíme žiakov rešpektovať základné pravidlá bezpečnosti na internete, čo zastrešuje pojem netiketa.

Deti a mladí sú v súčasnosti vo výraznom predstihu v používaní komunikačných technológií v porovnaní so staršími ročníkmi. Rodičia si tak často ani nemajú šancu uvedomiť niektoré riziká, ktoré môžu deťom v online svete hroziť. Počítač, mobil či iné tzv. smart zariadenia sú už neoddeliteľnou súčasťou ich života. S ich využívaním je však spojený nielen komfort a prístup k informáciám prakticky kedykoľvek, ale aj mnohé úskalía či riziká.

Na hodinách informatiky je potrebné upozorňovať žiakov na to, že internet je dobrý sluha, ale aj zlý pán. Komunikačné technológie sú už neoddeliteľnou súčasťou života detí. Otvárajú nové možnosti práce s informáciami, no zároveň prinášajú riziká, ktoré môžu mať negatívny vplyv na vývoj dieťaťa. Práve preto je dôležité postaviť sa k problému zodpovedne a vyvíjať aktivity, ktoré by boli prevenciou pred rizikami a návodom, ako využívať komunikačné technológie zodpovedne a bezpečne.

Internet je voľný a slobodný virtuálny priestor. Na jednej strane sa tu každý môže realizovať, vytvárať niečo nové, každý si môže nájsť svoje vlastné miesto. Na druhej strane to prináša väčšie nároky na človeka, nevynímajúc ani deti. Keďže každý môže zverejniť, čo len chce, nedá sa spoľahnúť na to, že všetky informácie na internete sú pravdivé, často robíme základnú chybu v rozmyšľaní - ak je niekde niečo napísané, prijímame to ako fakt. Pre deti býva odlišenie pravdivých a nepravdivých informácií ešte ťažšie. Vďaka slobode internetu majú možnosť prezentácie aj ľudia s netolerantnými až extrémistickými názormi. Deti môžu natrafiť na takéto informácie na stránkach extrémistických skupín alebo častejšie v osobných blogoch a diskusných fórach.

So zvyšujúcim sa vekom detí a s postupným nástupom puberty začína mať čoraz väčší vplyv skupina rovesníkov. Deti chcú byť prijaté, chcú niekam patriť. Zároveň je to obdobie, keď deti najviac pochybujú o svojej hodnote. Je ťažké stáť mimo, nebyť „cool“. Správanie detí býva ovplyvnené tým, čo robia ostatní - nechcú sa líšiť. Ale na druhej strane chcú pôsobiť dospelou, ukázať, že „na to už majú“. Deti sa potom často dajú nahovoriť na niečo, čo by ináč nespravili a čo vlastne ani spraviť nechcú. V týchto momentoch nedomyšľajú svoje činy do konca, nezvážia možné dôsledky - či už pre seba, alebo pre iných.

Aktivity v uvedenej oblasti sú konkrétne rozpracované v Pláne činnosti koordinátora Bezpečne na internete v podmienkach ZŠ Krosnianska 2, Košice.

14 Čitateľská gramotnosť- začlenenie v ŠkVP

Pedagogicko-organizačné pokyny MŠVVaŠ SR odporúčajú základným školám ako prioritnú úlohu intenzívny rozvoj čitateľskej gramotnosti vo všetkých vzdelávacích oblastiach. Overovať aj komunikačné kompetencie v častiach počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, jazyková a literárna komunikácia.

V rámci počúvania s porozumením preverovať, ako vedia žiaci efektívne počúvať hovorený prejav v slovenskom jazyku, porozumieť mu a získať z neho informácie.

Aj na našej škole venujeme čitateľskej gramotnosti patričnú pozornosť. Hlavným cieľom je podporovať vzťah ku knihe a k aktivitám podporujúcim čítanie literatúry.

Dobré čitateľské zručnosti vytvárajú predpoklad pre zvládnutie ostatných vyučovacích predmetov, preto by mali v rámci školského vzdelávania patriť medzi kľúčové oblasti. Čitateľská gramotnosť je schopnosť porozumieť a používať také písomné jazykové formy, ktoré:

- vyžaduje spoločnosť,
- ktoré majú hodnotu pre jednotlivca.

Poznáme tri aspekty čitateľskej gramotnosti:

1. procesy porozumenia

- a. vyhľadávanie určitých informácií,
- b. vyvodzovanie záverov,
- c. interpretovanie a integrovanie myšlienok a informácií,
- d. hodnotenie obsahu, jazyka a textových prvkov.

2. ciele čítania

- a. čítanie pre literárny zážitok / fiktívny hrdina, udalosť, prostredie/
- b. čítanie pre získavanie a využívanie informácií. /aspekty reálneho sveta/

3. čitateľské zvyklosti a postoje /podporujú celoživotné vzdelávanie/

Aktivity rozvoja čitateľskej gramotnosti :

- ✓ hlasné čítanie
- ✓ tiché čítanie
- ✓ vzájomné čítanie / v dvojiciach, v skupine/
- ✓ odpovede na otázky k textu
- ✓ tvorba otázok k textu / ak vie o čom čítal, vie vytvárať otázky/

- ✓ rozprávať jeden druhému o prečítanom
- ✓ napísať krátku vlastnú reakciu
- ✓ dramatizácia

Aktivity v uvedenej oblasti sú konkrétne rozpracované v Pláne činnosti koordinátorov Čitateľskej gramotnosti v podmienkach ZŠ Krosnianska 2, Košice.

15. Školský učebný plán – 2017/2018 /1., 2., 3., 5., 6., 7., iŠkVP/iŠVP 4.,8.,9.,ŠkVP/ŠVP

Vzdelávacia oblasť	Predmet/ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Spolu
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	9	8+1	7+1	9	5	5	4+1	5	5	60
	prvý cudzí jazyk	2	2	3	3	3	3	3	3	3	25
	druhý cudzí jazyk						2	2	3	3	10
95											
Človek a príroda	prvouka	1	2								3
	prírodoveda			1	1						2
	fyzika						2	1	2	1	6
	chémia							2	2	2	6
	biológia					2	1	2	1	1	7
	tvorba životného prostredia					1					1
25											
Človek a spoločnosť	vlastiveda			1	1						2
	dejepis					1	1	1	2	3	8
	geografia					2	1+1	1	1	2	8
	občianska výchova/náuka						1	1	0,5	0,5	3
	regionálna výchova					1					1
22											
Človek a hodnoty	etická/náboženská výchova	1	1	1	1	1	1	1	0,5	0,5	8
8											
Matematika a práca s informáciami	matematika	4	4	4+1	5	4+1	4+1	4+1	5	5	43
	informatika			1		1	1	1	1	1	6
	informatická výchova				1						1
50											
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie			1	1						2
	svet práce								0,5		0,5
	technika					1	1	1	0,5		3,5
6											
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	2	2	1	1	1	1	1			9
	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1			7
	výchova umením								1	1	2
18											
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2		2	2	2	2	2	16
	telesná výchova				2						2
18											
Spolu : povinná časť + voliteľné hodiny		22	23	25	26	27	29	30	30	30	242

Poznámky k RUP 1. – 4. ročník:

1. Trieda sa môže deliť v každom predmete na skupiny podľa podmienok školy.
2. Na vyučovanie predmetu náboženská výchova alebo etická výchova sa spájajú žiaci rôznych tried toho istého ročníka a vytvárajú sa skupiny s najvyšším počtom žiakov 20. Ak počet žiakov v skupine klesne pod 12 žiakov, do skupín sa spájajú aj žiaci rozličných ročníkov. Vybraný predmet žiak navštevuje bez zmeny počas celého šk. roka.
3. Na vyučovanie predmetu cudzí jazyk sa spájajú žiaci rôznych tried toho istého ročníka a vytvárajú sa skupiny podľa podmienok školy. V prvom a druhom ročníku skupinu samostatne tvorí jedna trieda.
4. Na vyučovanie predmetov infromatická výchova/informatika sa trieda rozdelí na skupiny tak, aby pri jednom počítači sedel jeden žiak.
5. Telesná a športová výchova sa v prvom ročníku až štvrtom ročníku vyučuje pre chlapcov a dievčatá spoločne.
6. Počet vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch a predmetoch určujú učebné plány školského vzdelávacieho programu.
7. V prvom ročníku sa vyučuje najviac trikrát v týždni v jednom slede päť vyučovacích hodín, v druhom ročníku v jednom slede päť vyučovacích hodín, v treťom a vo štvrtom ročníku v jednom slede najviac dvakrát v týždni šesť vyučovacích hodín.
8. Vyučovacia hodina trvá 45 minút v tomto rozdelení učebného plánu.
9. Na vyučovanie predmetu cudzí jazyk možno spájať žiakov rôznych tried toho istého ročníka a vytvárať skupiny, ktoré sa napíňajú do počtu najviac 17 žiakov.

Poznámky k RUP 5. – 9. ročník:

1. Trieda sa môže deliť v každom predmete na skupiny podľa podmienok školy.
2. Na vyučovanie predmetu náboženská výchova alebo etická výchova sa spájajú žiaci rôznych tried toho istého ročníka a vytvárajú sa skupiny s najvyšším počtom žiakov 20. Ak počet žiakov v skupine klesne pod 12 žiakov, do skupín sa spájajú aj žiaci rozličných ročníkov. Vybraný predmet žiak navštevuje bez zmeny počas celého školského roka.
3. Na vyučovanie predmetu cudzí jazyk sa spájajú žiaci rôznych tried toho istého ročníka a vytvárajú sa skupiny podľa podmienok školy.
4. Pri vyučovaní informatiky delíme triedu na skupiny tak, aby pri jednom počítači sedel jeden žiak.
5. Triedy na druhom stupni školy sa delia alebo spájajú na skupiny chlapcov a skupiny dievčat toho istého ročníka. Najvyšší počet žiakov v skupine je 25. Ak počet žiakov v skupine klesne pod 12 žiakov, do skupín sa spájajú aj žiaci rozličných ročníkov.
6. Počet vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch a predmetoch určujú učebné plány školského vzdelávacieho programu.

7. V piatom ročníku až deviatom ročníku sa vyučuje v jednom slede najviac šesť vyučovacích hodín. Žiaci piateho ročníka a šiesteho ročníka môžu mať v jednom dni v týždni najviac sedem vyučovacích hodín, žiaci siedmeho ročníka až deviateho ročníka môžu mať iba v jednom dni v týždni najviac osem vyučovacích hodín.
8. Vyučovacia hodina trvá 45 minút v tomto rozdelení učebného plánu. Učebné predmety, ktoré majú počet hodín v týždni 0,5 riešime ako 1-hodinové, každý druhý týždeň.
9. Prvý cudzí jazyk ako povinný vyučovací predmet sa žiaci učia ANJ, druhý cudzí jazyk je pre žiakov voliteľný .
10. Na vyučovanie predmetu cudzí jazyk možno spájať žiakov rôznych tried toho istého ročníka a vytvárať skupiny, ktoré sa naplňajú do počtu najviac 17 žiakov.
11. Na vyučovanie predmetov technika možno spájať žiakov rôznych tried toho istého ročníka a vytvárať skupiny s najvyšším počtom žiakov 17.

Školský učebný plán – 2015 - 2020 1. – 9.

Rámcový učebný plán pre základné školy s vyučovacím jazykom slovenským											
Vzdelávacia oblasť	Predmet/ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Spo lu
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	9	8+1	7+1	7+1	5	5	4+1	5	5	59
	prvý cudzí jazyk	2	2	3	3	3	3	3	3	3	25
	druhý cudzí jazyk						2	2	2	2	8
											92
Človek a príroda	prvouka	1	2								3
	prírodoveda			1	2						3
	fyzika						2	1	2	1	6
	chémia							2	2	1+1	6
	biológia					2	1	2	1	1	7
	tvorba životného prostredia					1					1
											26
Človek spoločnosť	vlastiveda			1	2						3
	dejepis					1	1	1	1	2+1	7
	geografia					2	1+1	1	1	1+1	8
	občianska náuka						1	1	1	1	4
	regionálna výchova					1					1
											23
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9
											9
Matematika a práca	matematika	4	4	4+1	4	4+1	4+1	4+1	4+1	5	42
	informatika			1	1	1	1	1	1		6
											48
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie			1	1						2
	technika					1	1	1	1	1	5
											7
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	2	2	1	1	1	1	1	1	1	11
	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1		8
	výchova umením										0
											19
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	18
											18
Spoľu : povinná časť + voliteľné hodiny		22	23	25	26	27	29	30	30	30	242

16 Učebné osnovy

Učebné osnovy pre jednotlivé predmety sú pre 1. a 2. stupeň ZŠ vypracované samostatne a tvoria neoddeliteľnú časť tohto školského vzdelávacieho programu.

Učebné osnovy pre primárne vzdelávanie:

- 1. ročník UO iŠVP primárne vzdelávanie
- 2. ročník UO iŠVP primárne vzdelávanie
- 3. ročník UO iŠVP primárne vzdelávanie
- 4. ročník UO - ŠVP pre 1. stupeň ZŠ v SR - primárne vzdelávanie

Učebné osnovy pre nižšie stredné vzdelávanie:

- 5. ročník UO iŠVP nižšie stredné vzdelávanie
- 6. ročník UO iŠVP nižšie stredné vzdelávanie
- 7. ročník UO iŠVP nižšie stredné vzdelávanie
- 8. ročník UO - ŠVP pre 2. stupeň ZŠ v SR - nižšie sekundárne vzdelávanie
- 9. ročník UO - ŠVP pre 2. stupeň ZŠ v SR - nižšie sekundárne vzdelávanie

Primárne vzdelávanie

Vzdelávacia oblasť	Predmet	
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a komunikácia	1.ročník Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP. 2.ročník – Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP. Časová dotácia je navýšená o 1 vyučovaciu hodinu, ktorá sa použije na zmenu kvality výkonu vo vybraných oblastiach. /osvojovanie a mechanizovanie návykov správneho písanie, zvládnutie základov pravopisnej a výslovnostnej normy, zdokonaľovanie techniky čítania a čítania s porozumením, rozvoj komunikačných zručností 3. ročník – Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP. Časová dotácia je navýšená o 1 vyučovaciu hodinu, ktorá sa použije na zmenu kvality výkonu vo vybraných oblastiach. Osvojovanie si základných pravopisných pravidiel, zdokonaľovanie techniky čítania a čítania s porozumením, rozvoj komunikačných zručností/
	Anglický jazyk	1. a 2. ročník – Nový predmet – vlastné učebné osnovy. 3. ročník Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP.
Matematika a práca	Matematika	1., 2. ročník Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom

s informáciami		ŠVP. 3. ročník Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP. Časová dotácia je navýšená o 1 vyučovaciu hodinu, ktorá sa použije na zmenu kvality výkonu vo vybraných oblastiach. /násobenie a delenie v obore násobilky, sčítanie prirodzených čísel v obore do 1000/
	Informatika	Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP.
Človek a príroda	Prvouka	Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP.
	Prírodoveda	Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP.
Človek a spoločnosť	Vlastiveda	Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP.
Človek a hodnoty	Etická výchova / náboženská výchova	Učebné osnovy etickej aj náboženskej výchovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP.
Človek a svet práce	Pracovné vyučovania	Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP.
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP.
	Výtvarná výchova	Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP.
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP.

Nižšie stredné vzdelávanie

Vzdelávacia oblasť	Predmet	
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a komunikácia	5.,6. ročník Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP. 7.ročník Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP. Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu, ktorá je využívaná v týchto tematických celkoch na precvičovanie a upevňovanie učiva: číslovky, spojky, vedľajší vetný člen – predmet, určovací sklad, detský hrdina v literatúre.
	Anglický jazyk	Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP.
	Druhý cudzí jazyk	Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP.
Matematika a práca s informáciami	Matematika	5.ročník Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP. Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu, ktorá bude venovaná upevňovaniu a precvičovaniu učiva v jednotlivých tematických celkoch. 6.ročník Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom

		ŠVP. Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu, ktorá bude venovaná upevňovaniu a precvičovaniu učiva v jednotlivých tematických celkoch. 7.ročník Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP. Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu, ktorá bude venovaná upevňovaniu a precvičovaniu učiva v jednotlivých tematických celkoch.
	Informatika	Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP.
Človek a príroda	Chémia	Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP.
	Biológia	Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP.
	Fyzika	Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP.
	Tvorba životného prostredia	Nový predmet – vlastné učebné osnovy.
Človek a spoločnosť	Dejepis	Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP.
	Geografia	5.,7. ročník Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP. 6.ročník Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP. Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu, ktorá bude venovaná upevňovaniu a precvičovaniu učiva v jednotlivých tematických celkoch Afrika a Ázia – PL práca so zdrojmi.
	Občianska náuka	Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP.
	Regionálna výchova	Nový predmet – vlastné učebné osnovy.
Človek a hodnoty	Etická výchova / Náboženská výchova	Učebné osnovy etickej aj náboženskej výchovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP.
Človek a svet práce	Technika	Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP.
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP.
	Výtvarná výchova	Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP.
	Výchova umením	Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP.
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP.

17 Vnútný systém kontroly a hodnotenia

Vnútný systém hodnotenia kvality práce školy zameriame na 3 oblasti:

1. Hodnotenie žiakov
2. Hodnotenie pedagogických zamestnancov
3. Hodnotenie školy

a/ Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy a aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Cieľom je zhodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami.

Žiakov hodnotíme podľa Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov platného od 1. mája 2011 vydaný Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR v zmysle ustanovenia § 14 ods. 1 zákona č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Hodnotenie žiaka so zdravotným znevýhodnením začleneného v základnej škole sa riadi podľa § 55 ods. 4 zákona č. 245/2008 Z.z. a prílohy č. 2 k Metodickému pokynu č. 22/2011.

Žiaka s mentálnym postihnutím hodnotíme podľa Metodického pokynu č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Po prerokovaní na pedagogickej rade dňa 4. 9. 2017 a na návrh pedagogickej rady, bola schválená klasifikácia známku ako forma hodnotenia vo všetkých ročníkoch ZŠ a vo všetkých predmetoch, s výnimkou náboženskej a etickej výchovy.

Postup pri klasifikácii a hodnotení

- a) Klasifikácia žiaka zo všetkých vyučovacích predmetov (ďalej len „súhrnná klasifikácia“) sa uskutočňuje na konci prvého polroka a druhého polroka príslušného školského roka.
- b) Celkové hodnotenie žiaka vychádza z výsledkov súhrnnej klasifikácie.
- c) Ak má žiak alebo zákonný zástupca žiaka pochybnosti o správnosti klasifikácie v jednotlivých predmetoch na konci prvého polroka alebo druhého polroka, môže do siedmich dní odo dňa, keď bolo žiakovi vydané vysvedčenie, požiadať riaditeľa školy o preskúšanie. Ak príslušný predmet vyučuje riaditeľ školy, môže žiak alebo zákonný zástupca žiaka požiadať o preskúšanie zriaďovateľa školy. Preskúšať žiaka nemožno, ak bol v klasifikačnom období z vyučovacieho predmetu klasifikovaný na základe komisionálnej skúšky.
- d) Preskúšanie sa uskutoční najneskôr do desiatich pracovných dní od doručenia žiadosti o preskúšanie. Ak sa žiak bez závažných dôvodov nedostaví na preskúšanie v určenom termíne, nemožno ho preskúšať. Výsledok preskúšania, ktorý je konečný, oznámi riaditeľka školy písomne zákonnému zástupcovi žiaka do troch pracovných dní od určeného termínu preskúšania.
- e) Riaditeľka školy môže nariadiť okamžité preskúšanie, ak zistí, že učiteľ porušil pravidlá klasifikácie a hodnotenia. Preskúšanie sa uskutoční do troch dní.
- f) Žiaci prípravného štúdia sa neklasifikujú, ich štúdium je prípravou na prijatie na základné štúdium.
- g) O prospechu a správaní žiaka informuje jeho zákonného zástupcu triedny učiteľ alebo riaditeľka školy.

Opravné skúšky

a) Žiak, ktorý má na konci druhého polroka najviac z dvoch povinných vyučovacích predmetov prospieť nedostatočný alebo dosiahol neuspokojivé výsledky v slovnom hodnotení, alebo vyučovací predmet neabsolvoval a neprospeš, môže na základe rozhodnutia riaditeľky vykonať z týchto predmetov opravnú skúšku.

b) Opravné skúšky sa konajú posledný týždeň letných prázdnin. Termín skúšky určuje riaditeľka školy. Ak sa žiak zo závažných dôvodov nedostaví na opravnú skúšku, riaditeľka školy mu umožní vykonať opravnú skúšku najneskôr do 15. septembra. Do toho času žiak navštevuje podmienene najbližší vyšší ročník.

c) O opravnej skúške sa vyhotoví protokol o komisionálnej skúške, dátum vykonania skúšky a jej výsledky sa zaznamenajú do katalógového listu žiaka.

Vysvedčenie

a) Triedny učiteľ vyplní žiakom základného štúdia vysvedčenie na predpísanom tlačive schválenom ministerstvom školstva. Na koncoročnom vysvedčení žiaka, ktorý úspešne absolvoval prvý stupeň základného štúdia, sa uvedie doložka „Žiak získal primárne vzdelanie“. Na koncoročnom vysvedčení žiaka, ktorý úspešne absolvoval druhý stupeň základného štúdia, sa uvedie doložka „Žiak získal nižšie stredné vzdelanie“.

b) Na vysvedčení sa uvádza klasifikácia z predmetov uvedených vo vzdelávacom programe podľa príslušného ročníka, ktorý žiak navštevoval a jeho celkové hodnotenie v príslušnom školskom roku.

c) Žiakovi, ktorému sa na základe vykonanej komisionálnej skúšky povolil postup do vyššieho ročníka bez absolvovania predchádzajúceho ročníka, sa na vysvedčení uvedie „Žiakovi sa na základe komisionálnej skúšky povoľuje postup do ... ročníka ... stupňa základného vzdelania“.

d) Žiakovi, ktorého nebolo možné zo závažných dôvodov klasifikovať na konci školského roka ani v náhradnom termíne, sa na vysvedčení okrem údajov podľa odseku 2 uvedie doložka „Žiak nebol klasifikovaný a opakuje ročník“.

e) Odpis vysvedčenia sa vydá na žiadosť osoby, ktorej bolo vysvedčenie vydané, alebo na žiadosť jej zákonného zástupcu. Odpis musí byť doslovným odpisom originálu listiny, pričom sa uvedú mená, priezviská a akademické tituly osôb, ktorých podpisy sú na ňom uvedené, s pripojením značky „v. r.“. Odpis sa opatrí doložkou o jeho obsahovej zhode s originálom listiny, overí sa odtlačkom pečiatky školy a podpisom osoby, ktorá odpis vydala, s uvedením miesta a dátumu jeho vydania. O vydaní odpisu sa vykoná záznam v príslušnom triednom katalógu žiaka s uvedením dátumu a podpisu osoby, ktorá odpis vydala. Neskoršia zmena mena alebo priezviska žiaka sa na origináli listiny ani na jej odpise nevyznačuje.

Spôsob organizácie komisionálnej skúšky

a) Žiak školy sa klasifikuje na základe výsledkov komisionálnej skúšky: - ak je skúšaný v náhradnom termíne, - ak vykoná opravné skúšky, - je oslobodený od povinnosti dochádzať do školy, - plní osobitný spôsob školskej dochádzky, - má povolené individuálne vzdelávanie, - ak žiak alebo jeho zákonný zástupca požiada

o preskúšanie, alebo keď sa preskúšanie vykoná z podnetu riaditeľa školy, - ukončuje vzdelávanie na získanie stupňa vzdelania.

b) Komisia pre komisionálne skúšky (ďalej len „komisia“) má najmenej troch členov; tvoria ju odborníci pre príslušný predmet. Členov komisie a jej predsedu vymenúva riaditeľ školy.

c) Komisia hodnotí podľa klasifikačnej stupnice.

d) Komisia rozhoduje nadpolovičnou väčšinou hlasov všetkých členov; pri rovnosti hlasov rozhoduje hlas predsedu.

e) Komisia vyhotoví protokol o vykonaní komisionálnej skúšky, ktorý potvrdia svojimi podpismi všetci členovia komisie.

g) Správanie žiaka sa osobitne neklasifikuje.

Hodnotenie žiakov tvorí dôležitú a neoddeliteľnú súčasť ŠkVP každej školy. Cieľom hodnotenia žiakov je poskytnúť im a ich rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol učivo, v čom má nedostatky, aké je jeho zlepšenie, má motivovať žiakov k lepším výkonom, umožniť im pohľad na dosiahnutú úroveň a momentálny prospech, posúdenie ich pripravenosti na ďalšie vzdelávanie a pre učiteľa má byť spätnou väzbou o kvalite žiaka.

Pri hodnotení a klasifikovaní žiakov sa riadime aktuálnymi metodickými pokynmi na hodnotenie a klasifikáciu. Dbáme na to, aby sa žiaci podľa známok nedelili na dobré a zlé, úspešné a neúspešné. Snažíme sa upustiť od tradičných postupov, pri hodnotení musia byť nastavené kritéria vecne a zrozumiteľne.

Učiteľ pri hodnotení je primerane náročný, taktný, berie ohľad na vekové zvláštnosti, individuálne možnosti a dispozície žiakov.

Cieľom hodnotenia je:

- ✓ konštatovanie úrovne stavu vedomostí a poznatkov, zručností a návykov
- ✓ odlíšenie hodnotenia vedomostí od hodnotenia správania
- ✓ zohľadnenie učebných výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami
- ✓ prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami
- ✓ vyvolať pocit úspechu u žiakov

Spôsoby vykonávania kontroly:

- ✓ polročné a koncoročné testy pre žiakov vypracované metodickými orgánmi na škole
- ✓ pravidelné ústne a písomné odpovede žiakov / po tematických celkoch
- ✓ príprava a hodnotenie projektov
- ✓ celoročná aktivita a práca žiakov

b/ Vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov

Pri hodnotení zamestnancov sa zameriavame na porovnávanie požiadaviek pracovných činností a spôsobilosti s ich vykonanou prácou.

Vedúci zamestnanec posudzuje:

- pracovný výkon zamestnancov a kvalitu práce, rozoznáva ich pozitívne a negatívne stránky, spolurozhodovanie, zlepšovanie vzájomných vzťahov medzi riadiacimi zamestnancami, medzi nadriadenými a podriadenými, prácu jednotlivcov v pracovnom tíme, osobný vzťah zamestnanca k práci, rešpektovanie cieľov školy, ústretovosť zamestnancov, odhaľovanie pracovných rezerv zamestnancov.

Kritériá na hodnotenie zamestnancov:

1. Hodnotenie kvality práce na vyučovaní:

- ✓ triednictvo – kvalita práce TU
- ✓ príprava žiakov na olympiády, účasť v OK/úspešnosť v KK
- ✓ práca so žiakmi so ŠVVP
- ✓ spolupráca na projektoch
- ✓ vedenie kabinetov a zodpovednosť za odborné učebne
- ✓ koordinátori, výchovný poradca
- ✓ práca so začlenenými žiakmi
- ✓ organizácia, príprava, vedenie a účasť v ŠvP, exkurzie, LvK
- ✓ tvorba ŠkVP
- ✓ uplatňovanie inovačných metód a foriem práce vo výchovno-vzdelávacom procese
- ✓ tvorivosť vo vyučovaní, pedagogická tvorivosť
- ✓ plnenie stanovených termínov

2. Mimopracovná činnosť a činnosť mimo vyučovania:

- ✓ vedenie školskej kroniky
- ✓ vedenie učiteľskej knižnice
- ✓ krúžková činnosť
- ✓ charitatívna činnosť
- ✓ získavanie sponzorstva
- ✓ vedenie metodických orgánov školy
- ✓ písanie zápisníc z pedagogických rád
- ✓ reprezentácia školy na verejnosti
- ✓ spolupráca s rodičmi, verejnosťou a inými inštitúciami

- ✓ skrášľovanie interiéru a exteriéru školy
- ✓ vydávanie školského časopisu
- ✓ publikačná a mediálna činnosť
- ✓ spokojnosť rodičov a žiakov s prácou učiteľa

Hodnotenie prebieha v dvoch rovinách:

1. neformálne hodnotenie

- je hodnotenie v priebehu výkonu práce /nástup na vyučovaciu hodinu, na dozor, na pracovisko, správanie k žiakom a rodičom, dodržiavanie pracovného poriadku, vzťah ku kolegom, ochota pomôcť druhým a pod.

2. formálne hodnotenie

- je racionálne a periodické, vykonáva sa pravidelne / výchovno-vzdelávacie výsledky žiakov, odborné schopnosti učiteľa, zapájanie sa do súťaží a projektov, pedagogická dokumentácia, tvorba učebných pomôcok, ďalšie vzdelávanie učiteľa, mimoškolská činnosť, šírenie dobrého mena školy, práca v MZ a PK a pod./
- hospitačná činnosť, osobný pohovor
- finančné ohodnotenie pedagógov

Spôsoby vykonávania kontroly:

1. hodinová hospitácia

- hospitácia spojená s predhospitačným rozhovorom s učiteľom: triedna kniha, tematické plány prípravy na vyučovanie

2. krátka hospitácia

- 10 až 15 minútový pobyt v triede /atmosféra, pracovná disciplína žiakov a učiteľov/

Zameranie kontrolnej činnosti:

- A. Vyučovací proces:**
- * osobnosť učiteľa
  - * prostredie triedy
  - * didaktické postupy na dosahovanie cieľov
  - * používanie alternatívnych prvkov
  - * činnosť žiakov na vyučovacej hodine

- B. Písomnosti:**
- * pravidelné kontroly všetkých písomností a dokumentácie učiteľov

C. Prevádzková kontrola

- * dodržiavanie rozvrhu hodín
- * ochrana školského majetku a majetku žiakov
- * vykonávanie dozoru na chodbách a v jedálni
- * včasný príchod do zamestnania
- * včasný príchod na vyučovaciu hodinu

c/ Hodnotenie školy

Cieľom hodnotenia školy je:

- ✓ aby žiaci a rodičia získali dostatočné a hodnoverné informácie o tom, ako zvládajú požiadavky na ne kladené
- ✓ prezentácia výsledkov školy
- ✓ konštatovanie úrovne stavu výchovno-vzdelávacieho procesu.

Vlastné hodnotenie školy je zamerané na:

- ✓ ciele, ktoré si škola stanovila, najmä v koncepčnom zámere rozvoja školy a v školskom vzdelávacom programe, ich reálnosť a stupeň dôležitosti
- ✓ posúdenie ako škola spĺňa ciele, ktoré sú v Štátnom vzdelávacom programe
- ✓ oblasti, v ktorých škola dosahuje dobré výsledky a oblasti, v ktorých škola dosahuje slabšie výsledky, vrátane návrhov a opatrení
- ✓ posúdenie a vytváranie dobrého pracovného prostredia a klímy školy

Monitorujeme pravidelne:

- ✓ Podmienky na vzdelanie
- ✓ Spokojnosť rodičov s vedením školy a učiteľmi
- ✓ Prostredie – klíma školy
- ✓ Priebeh vzdelávania – vyučovací proces - metódy a formy vyučovania
- ✓ Úroveň podpory žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami
- ✓ Dosiahnuté výchovno-vzdelávacie výsledky
- ✓ Riadiaca činnosť v škole
- ✓ Úroveň výsledkov práce školy

Kritériom pre nás je:

- ✓ Spokojnosť žiakov, rodičov, učiteľov
- ✓ Kvalita výsledkov práce
- ✓ Úspešnosť absolventov v prijímaní na stredné školy

Nástroje na zisťovanie úrovne stavu školy sú:

- ✓ Hodnotiace porady a pedagogické rady
- ✓ Dotazníky pre žiakov a rodičov
- ✓ Dotazníky pre absolventov školy
- ✓ Analýza úspešnosti žiakov na súťažiach, olympiádach
- ✓ SWOT analýza

Školské portfólio:

- ✓ Logo, vlajka a hymna školy
- ✓ web stránka školy a internetová žiacka knižka
- ✓ spoločné akcie s rodičmi a organizáciami
- ✓ fotografie a videá /dokumentácia práce školy/
- ✓ informačné tabule v priestoroch školy

Hodnotením práce školy je každoročne vypracovaná **Správa o výchovno-vzdelávacej činnosti a jej výsledkoch v príslušnom školskom roku**, v ktorej konštatujeme úroveň vzdelávania s návrhom opatrení prijatými na odstránenie zistených nedostatkov. Správa je prerokovaná na pedagogickej rade a schválená Radou školy do 15. 10. daného kalendárneho roka a predložená zriaďovateľovi našej školy.

18 Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov

Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie sú rozpracované v pláne kontinuálneho vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov podľa koncepcie, zamerania a potrieb školy. Presný harmonogram sa každoročne uvádza v pláne kontinuálneho vzdelávania školy.

Obsah

I. Všeobecná charakteristika školy	4
1. Veľkosť školy	4
2. Charakteristika žiakov	4
3. Charakteristika pedagogického zboru	5
4. Organizácia prijímacieho konania	6
5. Dlhodobé projekty	6
6. Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi	7
7. Priestorové a materiálno–technické podmienky školy	8
8. Škola ako životný priestor	10
9. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní	11
II. Charakteristika školského vzdelávacieho programu.....	12
1. Pedagogický princíp školy	12
1.1 Ciele výchovy a vzdelávania:	12
1.2 Zameranie školy	13
2. Stupne vzdelania	14
2.1 Primárne vzdelávanie	14
2.1.1 Ciele primárneho vzdelávania	15
2.1.2 Profil absolventa primárneho vzdelávania	16
2.1.3. Vzdelávacie oblasti primárneho vzdelávania	19
2.2 Nižšie stredné vzdelávanie.....	23
2.2.1 Ciele nižšieho stredného vzdelávania	24
2.2.2 Profil absolventa nižšieho stredného vzdelávania	24
2.2.3 Vzdelávacie oblasti nižšieho stredného vzdelávania /iŠVP /	28
3. Pedagogické stratégie.....	33
4. Osobitosti a podmienky na výchovu a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami	34
5. Začlenenie prierezových tém	40
5.1 Prierezové témy – primárne vzdelávanie	40
5.2 Prierezové témy – nižšie stredné vzdelávanie	45
6. Vzdelávacie štandardy.....	52
7. Začlenenie finančnej gramotnosti v ŠkVP	52
8. Začlenenie univerzálnej prevencie v ŠkVP	54
9. Začlenenie výchovy k ľudským právam v ŠkVP	55
10. Začlenenie environmentálnej výchovy v ŠkVP	57
11. Škola podporujúca zdravie – Zdravá škola - začlenenie v ŠkVP	59

12 Globálne vzdelávanie – začlenenie v ŠkVP	60
13 Bezpečne na internete - začlenenie v ŠkVP.....	62
14 Čitateľská gramotnosť- začlenenie v ŠkVP	64
15. Školský učebný plán – 2017/2018 /1., 2., 3., 5., 6., 7., iŠkVP/iŠVP 4.,8.,9.,ŠkVP/ŠVP.....	66
16 Učebné osnovy	70
17 Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia.....	72
18 Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov.....	79